

Číslo: 7034/2023-2024

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch **od 15. 01. 2024 do 19. 01. 2024**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou, Hermanovce 374 a Elokované pracovisko, Hermanovce 318 a Elokované pracovisko, Hermanovce 443 ako súčasť Základnej školy s materskou školou, Hermanovce 374	
Zriaďovateľ	Obec Hermanovce

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Eduard Michálek, riaditeľ školy

Mgr. Danka Olšiaková, zástupkyňa riaditeľa školy

V súlade s poverením na **komplexnú inšpekciu** č. 7034/2023-2024 zo dňa 09. 01. 2024 inšpekciu **vykonali**:

Mgr. Alena Porvazová, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

RNDr. František Bočkay, školský inšpektor, ŠIC Prešov

Mgr. Adela Čebrová, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

PaedDr. Mária Ferencová, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

PaedDr. Beáta Hricková, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

PaedDr. Svetlana Chomjaková, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

Mgr. Ľubomír Mitráš, školský inšpektor, ŠIC Prešov

PaedDr. Valéria Radová, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

Mgr. Ivona Staníková, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

Mgr. Ľubica Horánska, odborníčka z praxe

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu, pedagogického riadenia a podmienok výchovy a vzdelávania v základnej škole

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola štátna vidiecka základná škola s materskou školou s vyučovacím jazykom slovenským. Komplexná inšpekcia bola vykonaná v jej súčasť, plnoorganizovaná základná škola. V aktuálnom školskom roku škola poskytovala výchovu a vzdelávanie 241 žiakom, z nich 172 žiakov pochádzalo z marginalizovanej rómskej komunity (MRK). Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby (ŠVVP) malo diagnostikovaných 41 žiakov,

z nich bolo 32 so zdravotným znevýhodnením (ZZ) a 9 zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP). Proces edukácie škola realizovala v 18 triedach, z toho v 15 bežných triedach a v 3 špeciálnych triedach. Na 1. stupni sa v 8 triedach vzdelávalo 122 žiakov, na 2. stupni v 7 triedach 98 žiakov a v 3 špeciálnych triedach 21 žiakov s mentálnym postihnutím (MP). Z celkového počtu žiakov so ZZ sa 11 žiakov vzdelávalo v bežných triedach. Súčasťou školy bol aj školský klub detí s 1 oddelením, ktorý navštevovalo 25 žiakov 1. až 4. ročníka. Výchovno-vzdelávací proces v dvojzmennej prevádzke vyučovania zabezpečovalo 31 pedagogických zamestnancov (PZ), z nich 5 pedagogických asistentiek (PA), 1 školský špeciálny pedagóg a 1 katechét. V škole pôsobila 1 odborná zamestnankyňa (sociálna pedagogička). Pre realizáciu inkluzívneho vzdelávania bol v kontrolovanom subjekte zriadený školský podporný tím, ktorý pracoval v zložení školský špeciálny pedagóg, sociálna pedagogička a všetky PA. Podľa vyjadrenia riaditeľa školy bol počet PA nepostačujúci.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

PRIEBEH VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) priebeh a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu v triedach primárneho vzdelávania posudzovala na základe 38 hospitácií vo vyučovacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra (13 hospitácií), anglický jazyk (7 hospitácií), matematika (7 hospitácií), vlastiveda (3 hospitácie), prírodoveda (4 hospitácie) a prvouka (4 hospitácie).

Slovenský jazyk a literatúra (SJL)

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Na sledovaných hodinách žiaci preukázali **komunikačné kompetencie** (Graf 1) na priemernej úrovni. Pozorovaná úroveň komunikačných zručností v jednotlivých triedach bola rozdielna. Jazykový prejav väčšiny žiakov z MRK sa vyznačoval nedostatočne rozvinutou slovnou zásobou so silným vplyvom materinského (rómskeho) jazyka, čo znižovalo ich schopnosť samostatne tvoriť súvislý text. Títo žiaci sa nedokázali plynulo a spisovne správne vyjadrovať a na otázky učiteľa odpovedali zväčša jednoslovné, často nesprávne bez uplatňovania odbornej terminológie. Žiaci z majority komunikovali kultivovane, spisovne správne s primerane rozvinutou slovnou zásobou a s využitím adekvátnej odbornej terminológie. Na všetkých hospitovaných hodinách žiaci pracovali s textom prevažne v printovej podobe, keď v učebnici, na tabuli a v pracovnom liste určovali hlásky, dvojhlásky, vybrané slová, vlastné a všeobecné podstatné mená a v počutom texte spoločne identifikovali hlavné a vedľajšie postavy. Väčšina žiakov z MRK však s textom nedokázala pracovať samostatne, ale len za výraznej pomoci učiteľa alebo PA. Ostatní žiaci správne odôvodňovali spodobovanie slov podľa znelosti, vyhľadávali vybrané a príbuzné slová, dvojhlásky alebo sa zručne orientovali v texte podľa pokynov učiteľa. Rozdielna úroveň bola pozorovaná aj v technike čítania. Veľká časť žiakov z MRK nemala zvládnutý ani slabičný analyticko-syntetický spôsob čítania. Slová a vety čítali často hláskovaním bez porozumenia obsahu textu. Písomný prejav žiakov z MRK sa vyznačoval vysokou chybovosťou, ale aj nesprávnym až nečitateľným tvarom písma. Nedokázali slová zvukovo analyzovať na jednotlivé hlásky, čo sa prejavilo pri odpise textu z tabule alebo prepisovaní slov a viet v pracovných zošitoch

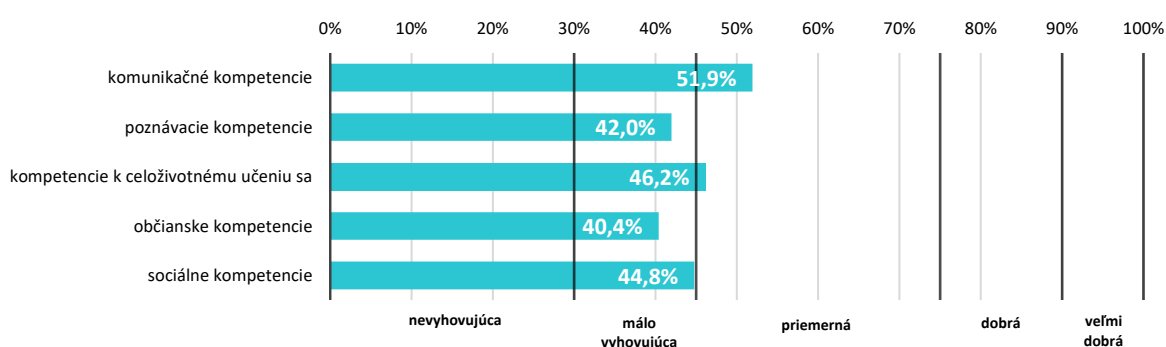
či didaktických listoch, kedy žiaci slová písali po jednotlivých písmenách. Písomný a čitateľský prejav ostatných žiakov bol na väčšine pozorovaných hodín obsahovo i gramaticky správny. Prečítanému textu rozumeli a dokázali v ňom vyhľadávať potrebné informácie, reprodukovat ich a na polovici hodín vedeli informácie tvoriť alebo ich hodnotiť. **Poznávacie kompetencie** žiakov dosahovali málo vyhovujúcu úroveň. Žiakom boli prevažne zadávané úlohy na zapamätanie a porozumenie a na polovici pozorovaných hodín aj na aplikáciu učiva, pri riešení ktorých boli z väčšej časti úspešní. Dokázali vyberať z pamäti a reprodukovat osvojené vedomosti o dvojhĺaskach, vybraných slovách a o spodobovaní spoluhlások a následne ich používať v konkrétnej situácii. Výrazné problémy sa preukázali prevažne u žiakov z MRK, ktorí zadania nedokázali vypracovať samostatne, ale iba s pomocou vyučujúcich či PA. Rozvoj vyšších myšlienkových procesov učiteľky aktivizovali zadávaním najmä úloh na analýzu a syntézu¹, pri riešení ktorých boli žiaci väčšinou úspešní. Na takmer polovici hodín im však nebol vytvorený priestor na riešenie hodnotiacich úloh a vo veľkej miere ani úloh zameraných na tvorivosť. Väčšina žiakov z MRK takmer vôbec nedostala príležitosť riešiť úlohy rozvíjajúce vyššie kognitívne procesy². **Kompetencie k celoživotnému učniu** sa žiaci preukázali na priemernej úrovni. V procese edukácie bola viac ako polovica žiakov aktívna a učiteľky ich motivovali k rôznym činnostiam, avšak prevažná časť žiakov z MRK si nedokázala uvedomiť chybu, identifikovať jej príčinu a samostatne ju opraviť. Žiaci na takmer tretine hodín nemali vytvorené vhodné podmienky na rozvíjanie sebahodnotiacich zručností, pretože im nebolo umožnené posúdiť svoj výkon a pokrok v učení sa. Zhodnotiť výsledky aktivít spolužiakov s uvedením argumentov nedostali príležitosť na viac ako polovici hodín. **Občianske kompetencie** žiakov boli rozvíjané na málo vyhovujúcej úrovni. V procese vyučovania žiaci na menej ako polovici hodín nedokázali vyjadriť a zdôvodniť svoj vlastný názor a hodnotový postoj vo vzťahu k preberanej téme. Rozvíjanie **sociálnych kompetencií** pomocou práce vo dvojiciach alebo skupinách sa uplatňovalo v menšej miere, čo žiakom nedávalo príležitosť spolupracovať, radiť si a vzájomne si pomáhať. Žiaci z menšej časti dostali príležitosť na hodnotenie a zdôvodňovanie výsledkov kooperatívnej práce a na menej ako polovici hodín im bol vytvorený priestor na prezentovanie spoločných činností. Komunikácia medzi učiteľmi a žiakmi a medzi žiakmi navzájom, ako aj správanie žiakov na vyučovaní bolo v jednotlivých triedach rozdielna. Väčšina žiakov na pozorovaných hodinách efektívne a kultivovane komunikovala s vyučujúcimi aj medzi sebou, správali sa pokojne, disciplinovane, rešpektovali pokyny učiteľiek, navzájom sa tolerovali a preberaním osobnej zodpovednosti za svoje konanie prispievali k vytváraniu priaznivej triednej klímy. Napriek tomu prevažná časť žiakov z MRK na hodinách nedokázala efektívne komunikovať s učiteľkami, často nerešpektovali ich pokyny, vyrušovali, správali sa hlučne a odmietavo aj k sebe navzájom, čím nevytvárali priaznivú atmosféru v triede. V procese edukácie učiteľky uplatňovali na väčšine hospitovaných hodín **kompenzačné opatrenia** smerujúce k efektívnemu učniu sa každého žiaka, a to najmä individuálnym prístupom a zohľadňovaním vlastného tempa v učení sa žiaka. Povzbudzovaním, ústretovou komunikáciou s dodržiavaním nastavených pravidiel správania, ako aj rešpektovaním kultúrnych rozdielov a osobitosti všetkých žiakov či podporovaním ich sebadôvery učiteľky prispievali k vytváraniu **atmosféry istoty a bezpečia**. Na väčšine pozorovaných hodín vyučujúce uplatňovali adekvátne **metódy a formy** práce, ktorými žiakov motivovali k aktívnemu činnostnému učniu sa a k rozvíjaniu najmä nižších kognitívnych

¹ Identifikovať a triediť jazykové javy.

² Na analýzu a syntézu, na hodnotenie a tvorivosť.

procesov. Nedostatky sa vyskytli v uplatňovaní metód a foriem práce smerujúcich k rozvíjaniu vyšších myšlienkových procesov žiakov na úrovni tvorivosti. Zmysluplné využívanie prostriedkov informačno-komunikačných technológií (IKT) žiakmi sa v procese učenia neuplatňovalo. Jazykový prejav učiteľiek bol kultivovaný, poznatky sprístupňovali žiakom zrozumiteľným spôsobom a v logickom slede s uplatňovaním správnej odbornej terminológie. Pri hodnotení práce a výkonov žiakov realizovali učiteľky **formatívne hodnotenie** na menej ako polovici pozorovaných hodín a iba na jednej hodine uplatnili aj klasifikáciu so zdôvodnením.

Graf 1 Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra v primárnom vzdelávaní

Anglický jazyk (ANJ), matematika (MAT), prírodoveda (PDA), prvouka (PVO), vlastiveda (VLA)

Učenie sa žiaka

Úroveň jednotlivých kompetencií žiakov primárneho vzdelávania bola na sledovaných hodinách rozdielna. Žiaci z majority dokázali **komunikovať** (Graf 2) plynulo, pohoťovo, gramaticky správne s využitím odbornej terminológie a ich slovná zásoba a súvislé vyjadrovanie boli primerané. Úspešní boli aj pri porozumení čítaného a počúvaného textu, v ktorom dokázali vyhľadávať informácie a pracovať s nimi³. Nevyhovujúca úroveň komunikačných kompetencií bola zaznamenaná u žiakov z MRK. Žiaci nemali rozvinutú slovnú zásobu, nedokázali sa súvisle vyjadrovať a ich verbálny prejav bol silne ovplyvnený rómskym jazykom, ktorým aj medzi sebou komunikovali. Táto skupina žiakov nemala primerane osvojenú techniku čítania ani vo vyšších ročníkoch primárneho vzdelávania. Časť žiakov čítala po hláskach a výrazné ťažkosti mali aj pri syntéze slabík do slov. Ich písomný prejav sa často vyznačoval nečitateľnosťou a vysokou chybovosťou. U žiakov absentovala zvuková analýza slova na jednotlivé grafémy, čo sa prejavilo pri odpise slova z tabule. **Rozvíjanie poznávacích kompetencií** žiakov (Graf 3) bolo realizované predovšetkým zadávaním úloh na nižšie myšlienkové procesy, a to na porozumenie, pochopenie a na aplikáciu. Väčšina žiakov bola

³ Napr. pri riešení slovných úloh, pri čítaní učebných textov z učebníc, pracovných zošitov a listov na hodinách PDA a VLA.

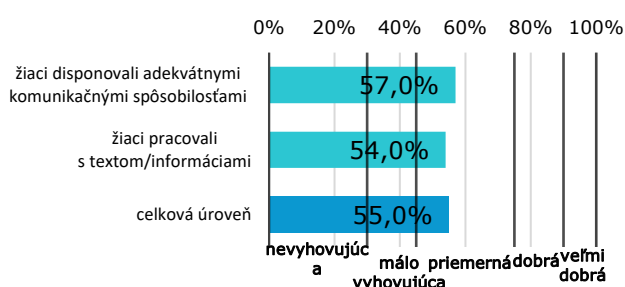
pri riešení týchto úloh úspešná⁴, avšak značná časť žiakov z MRK potrebovala pomoc učiteľky predovšetkým na hodinách ANJ. Nedostatočná miera osvojenia a porozumenia získaných poznatkov sa u nich prejavila aj na hodinách PVO, kedy mali žiaci výrazné ťažkosti so správnym pomenovaním predmetov dennej potreby⁵ a s vyjadrením sa k spôsobu ich používania v bežnom živote. Úspešnejší boli na hodinách MAT pri riešení jednoduchých numerických príkladov. Približne na polovici sledovaných hodín⁶ boli uplatňované úlohy na vyššie myšlienkové procesy, s vyriešením ktorých mali problém prevažne žiaci z MRK. Ťažkosti sa u nich vyskytli aj pri odpovediach na otázky, pri ktorých sa vyžadovalo uvažovanie v súvislostiach s ich osvojenými poznatkami. V oblasti **rozvíjania kompetencií k celoživotnému učeniu sa** (Graf 4) žiaci dosiahli spodnú hranicu priemeru. Počas vyučovania boli žiaci vo veľkej miere motivovaní a aktívni, avšak na takmer polovici hodín im vyučujúci neumožnili preukázať kritické myslenie. Pracovať s chybou a využiť ju na zdokonaľovanie svojich vedomostí a zručností žiaci nevedeli na polovici hodín. Priestor na sebahodnotenie a hodnotenie učebných výkonov spolužiakov im nebol poskytnutý na prevažnej časti sledovaných hodín a taktiež im nebolo umožnené reagovať na podnety vyučujúcich. Málo vyhovujúca úroveň bola zaznamenaná v oblasti rozvíjania **občianskych kompetencií žiakov** (Graf 5). Iba približne na tretine hodín žiaci dokázali prezentovať a zdôvodňovať svoje postoje, názory a skúsenosti. Najvýraznejšie nedostatky v tejto oblasti mali žiaci z MRK, u ktorých bola táto ich neúspešnosť negatívne ovplyvnená nedostatočnou slovnou zásobou, neschopnosťou súvisle sa vyjadrovať a tiež nedostatkom osobných skúseností. **Sociálne kompetencie** (Graf 6) žiaci preukázali na málo vyhovujúcej úrovni. Na väčšine hodín žiaci svojím správaním prispievali k pozitívnej klíme v triedach, avšak časť žiakov z MRK neakceptovala stanovené pravidlá správania a ojedinele sa v priebehu edukácie správali nekultúrne a nerešpektovali napomenutia vyučujúcich. Schopnosť pracovať v skupine alebo vo dvojiciach a efektívne kooperovať pri riešení úloh preukázali žiaci približne na štvrtine hospitovaných hodín, ale iba ojedinele dokázali prezentovať a zdôvodňovať výsledky spoločných činností. Negatívnym zistením bola skutočnosť, že kooperatívne aktivity žiakov z MRK aj napriek pomoci a upozorneniam vyučujúcich často zlyhali pre vzájomné nezhody, konflikty a neschopnosť spolupracovať.

⁴ Pomenovanie predmetov v anglickom jazyku; vymenovanie predmetov každodennej potreby na hodinách PVO; práca s mapou na hodine VLA; upevňovanie sčítania a odčítania, usporiadanie číselného radu a pod.

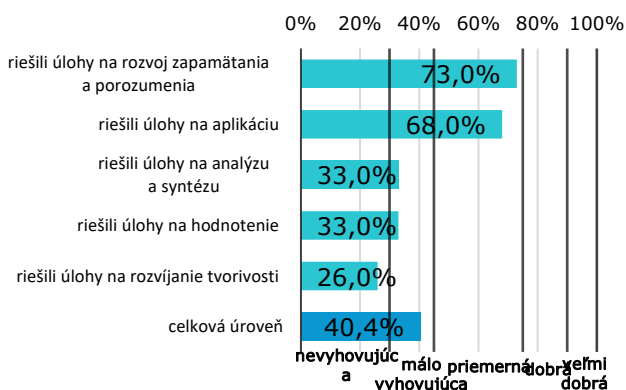
⁵ Napr. hrebeň, mydlo, toaletný papier.

⁶ Riešenie slovných úloh; pokusy s rozpustnosťou látok; stanovenie hypotéz a ich overovanie po pokuse; triedenie látok podľa vlastností; triedenie čísel podľa vopred stanovených pravidiel a pod.

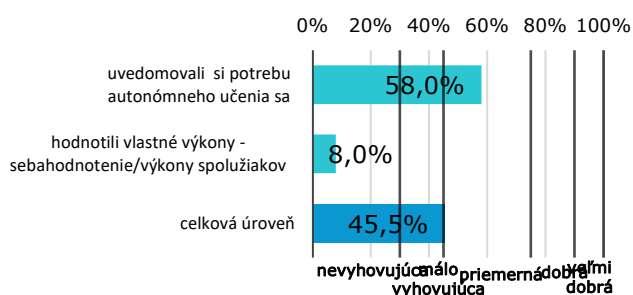
Graf 2 Rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

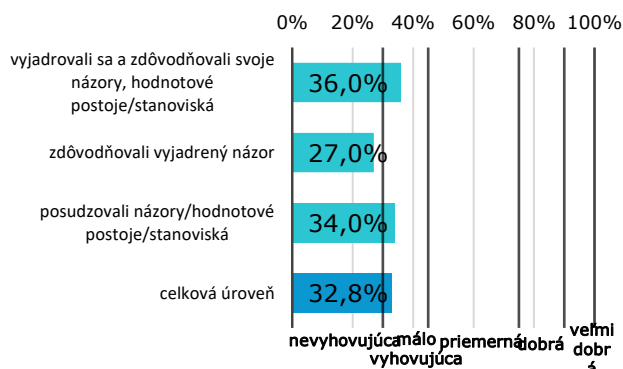
Graf 3 Rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

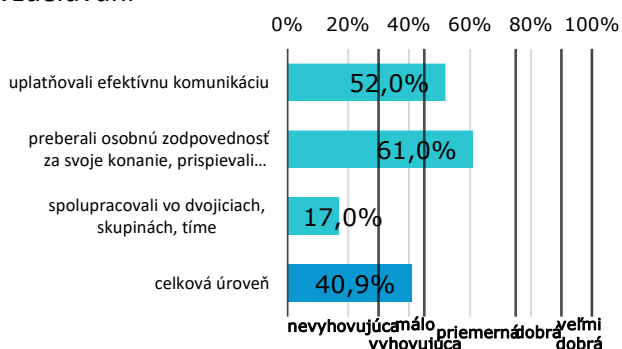
Graf 4 Rozvíjanie kompetencií k celoživotnému sa učeniu žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Graf 5 Rozvíjanie občianskych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Graf 6 Rozvíjanie sociálnych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Vyučovanie učiteľom

Na väčšine hodín učitelia jasne stanovovali **ciele vyučovania**, ktoré boli orientované na zmenu výkonu žiaka a na upevnenie už prebratého učiva. Vyučujúci zväčša vytvárali **podmienky pre učenie** sa žiakov podľa ich schopností a možností. Žiakom s lepšími vzdelávacími výsledkami v menšej miere poskytovali priestor pre individuálnu voľbu činností, čím učitelia neoptimalizovali učebnú záťaž žiakov s ohľadom na ich individuálne schopnosti a možnosti prostredníctvom diferencovania úloh. Vyučujúci počas edukácie iba ojedinele využívali IKT a výučbové programy zmysluplne. Na dvoch tretinách hodín učitelia uplatňovali **efektívne stratégie vyučovania** zamerané prevažne na motiváciu žiakov, čím ich v procese učenia sa stimulovali k aktivite. Zvolenými metódami a formami práce vytvárali príležitosti na aplikovanie získaných vedomostí v reálnych situáciách a k rozvíjaniu vyšších myšlienkových procesov prevažne na úrovni hodnotenia. Takmer na polovici sledovaných hodín prevládalo pasívne počúvanie výkladu a vysvetľovanie učiva učiteľmi, následkom čoho absentovalo aktívne učenie sa a nebol vytvorený priestor pre rozvíjanie kritického myslenia žiakov. Na hodinách PVO využívali experimentovanie a bádanie s podnecovaním žiakov k samostatnému vyvodzovaniu záverov zo zistení. Vyučujúci svojím prístupom k žiakom vytvárali humánne prostredie podporujúce **pozitívne vzťahy** v triedach. Napriek snahe učiteľov o vytvorenie optimálneho pracovného prostredia bol edukačný proces v niektorých triedach narušovaný nepozornosťou a nesústredenosťou žiakov a na vyučovaní v popoludňajších hodinách často aj ich apatiou a únavou. Nedostatkom v práci učiteľov bola **oblasť hodnotenia** žiakov. Približne na dvoch tretinách kontrolovaných hodín vyučujúci neposkytovali žiakom v procese učenia spätnú väzbu o úrovni ich vedomostí a výkonov s cieľom zefektívniť ich učebné činnosti. Následkom nedostatočného formatívneho hodnotenia zo strany učiteľov smerom k žiakom neboli osvojené kompetencie žiakov v oblasti sebahodnotenia.

Tabuľka 1 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacích oblastí v primárnom vzdelávaní

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	SJL	málo vyhovujúca úroveň
	ANJ	málo vyhovujúca úroveň
Matematika a práca s informáciami	MAT	priemerná úroveň
Človek a príroda	PVO	priemerná úroveň
	PDA	málo vyhovujúca úroveň
Človek a spoločnosť	VLA	málo vyhovujúca úroveň

Výrazné pozitíva

- vytváranie atmosféry istoty a psychického bezpečia učiteľmi.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- rozvoj komunikačných schopností žiakov z MRK,
- zadávanie úloh na rozvoj vyšších myšlienkových procesov zameraných na analýzu, hodnotenie a tvorivosť,
- vytváranie priestoru na sebahodnotenie a hodnotenie učebných výkonov spolužiakov,

- vytváranie priestoru na vyjadrovanie, zdôvodňovanie a obhajovanie vlastných názorov, hodnotových postojov a stanovísk,
- vytváranie priestoru pre žiakov k zmysluplnému využívaniu IKT,
- vytváranie priestoru pre spoluprácu vo dvojiciach alebo v skupinách.

Učenie sa žiakov v primárnom vzdelávaní bolo na málo vyhovujúcej úrovni.

ŠPECIÁLNE TRIEDY

Úroveň a priebeh výchovno-vzdelávacieho procesu v špeciálnych triedach ŠŠI posudzovala na základe 17 hospitácií, ktoré boli vykonané vo vyučovacích predmetoch SJL (3 hospitácie), MAT (2 hospitácie), pracovné vyučovanie (5 hospitácií), geografia (1 hospitácia), dejepis (2 hospitácie), cestujeme po regióne (2 hospitácie) a regionálna výchova (2 hospitácie).

Sledované predmety vzdelávania v špeciálnych triedach

Učenie sa žiaka

Na väčšine pozorovaných hodín žiaci aj vzhľadom na ich ZZ nedisponovali zodpovedajúcimi **komunikačnými spôsobilosťami**. Žiaci zväčša pohotovo reagovali na otázky vyučujúcich, avšak z dôvodu nedostatočne rozvinutej slovnej zásoby nedokázali s nimi adekvátne komunikovať. Verbálny prejav žiakov bol väčšinou nespisovný, jednoslovný, gramaticky nesprávny s častým používaním rómskych alebo slangových slov. Písomný prejav žiakov bol v prevažnej miere neuspokojivý. Väčšina z nich nedokázala používať správne tvary písma a z dôvodu nedostatočne rozvinutej jemnej motoriky a zrakovo motorickej koordinácie bolo ich písmo často nečitateľné vyznačujúce sa veľkou chybovosťou. Na všetkých sledovaných hodinách žiaci pracovali s textami prevažne v printovej podobe. S dostatočne zvládnutou technikou čítania žiaci dokázali texty čítať s porozumením a s pomocou učiteľov správne odpovedať na otázky podľa obrázkov. Na polovici kontrolovaných hodín žiaci pri vyhľadávaní kľúčových informácií viažucich sa k obsahu prečítaného textu potrebovali pomoc učiteľov. **Poznávacie kompetencie** žiakov boli najčastejšie rozvíjané zadávaním jednoduchých úloh zameraných na zapamätanie a porozumenie, pri riešení ktorých boli často úspešní. Aplikovať osvojené vedomosti a skúsenosti v konkrétnej situácii a adekvátne ich používať vedeli žiaci na menej ako polovici hospitovaných hodín. Pri rozvíjaní **kompetencií k celoživotnému učniu sa** boli žiaci pre získavanie nových vedomostí vyučujúcimi vhodne motivovaní. Do procesu edukácie sa žiaci aktívne zapájali vlastnou činnosťou, avšak takmer všetci si nedokázali chybu uvedomiť a opraviť ju. Výrazné nedostatky mali žiaci v preukázaní schopností sebahodnotenia a hodnotenia spolužiakov, kedy nedokázali samostatne posúdiť svoju prácu, pomenovať svoje silné alebo slabé stránky a rovnako nevedeli ani objektívne vyhodnotiť činnosti spolužiakov. Negatívnym zistením bola preukázaná nízka úroveň **občianskych kompetencií** žiakov. Vo väčšej miere nevedeli vyjadriť ani obhajovať svoje názory či hodnotové postoje a ani o nich diskutovať, aj keď zo strany vyučujúcich na väčšine hodín príležitosť dostali. Zriedkavé zaraďovanie kooperatívnych foriem práce, ako aj nevytvorenie dostatočného priestoru žiakom na prezentovanie a zdôvodnenie výsledkov spoločnej práce nevedlo ku komplexnému rozvíjaniu **sociálnych kompetencií** žiakov. Učitelia na vyučovacích hodinách poskytovali **podporné stimuly** pre učenie sa každého žiaka najmä individuálnym prístupom, avšak v menšej miere regulovali učebnú záťaž žiakov vzhľadom na ich osobitosti. Vyučujúci v priebehu edukácie uplatňovali IKT iba na prezentáciu učiva a na takmer všetkých hospitovaných hodinách nevedli žiakov k ich zmysluplnému využívaniu. **Efektívne stratégie**

vyučovania boli učiteľmi uplatňované na všetkých hodinách pomocou, ktorých žiakov v procese učenia sa vhodne motivovali. Využívaním špeciálnych výchovno-vzdelávacích metód a foriem práce vyučujúci podporovali žiakov k činnostnému aktívnemu učeniu sa a rozvíjali ich poznávacie kompetencie. Učitelia svojim ústretovým prístupom k žiakom, ako aj uplatňovaním intervencií podporujúcich pozitívne vzťahy vytvárali **atmosféru istoty a psychického bezpečia**, v ktorej sa žiaci cítili prirodzene a spokojne. Na dvoch tretinách kontrolovaných hodín učitelia aplikovali **formatívne hodnotenie**, pričom klasifikácia uplatnená nebola.

Učenie sa žiakov v špeciálnych triedach bolo na priemernej úrovni.

NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

Priebeh a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu v triedach nižšieho stredného vzdelávania ŠŠI posudzovala na základe 32 hospitácií, ktoré boli realizované vo vyučovacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra (10 hospitácií), anglický jazyk (7 hospitácií), matematika (7 hospitácií), geografia (2 hospitácie), chémia (3 hospitácie) a občianska náuka (3 hospitácie).

Slovenský jazyk a literatúra (SJL)

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Na väčšine pozorovaných hodín žiaci preukázali priemerné **komunikačné spôsobilosti** (Graf 7). V priebehu vyučovania bol verbálny prejav žiakov rozdielny. Žiaci z majority sa zväčša vyjadrovali kultivovane, ich jazykový prejav bol plynulý a pohotový s veku primerane rozvinutou slovnou zásobou. V ústnej komunikácii prevažne správne používali literárnu a jazykovednú terminológiu. Komunikačné zručnosti žiakov z MRK boli ovplyvnené rómskym dialektom, čo sa prejavilo aj na ich strohých, nesúvislých a prevažne nepremyslených odpovediach na motivačné otázky a podnety od učiteliek. Verbálny prejav týchto žiakov bol aj často gramaticky nesprávny. Počas všetkých hospitovaných hodín žiaci pracovali predovšetkým s textami z učebníc alebo pracovných listov, avšak vôbec nedostali príležitosť spracúvať informácie získané prostredníctvom internetu. Žiaci z MRK čítali texty bez porozumenia a s ťažkosťami, avšak ostatní žiaci čítanému textu zväčša porozumeli a kľúčové informácie dokázali reprodukovať na polovici sledovaných hodín. Spájať širšie súvislosti obsahu textu so svojimi poznatkami zvládli na viac ako dvoch tretinách hodín, ale iba ojedinele dostali príležitosť texty hodnotiť a vyvodzovať z nich hypotézy. **Poznávacie kompetencie** žiakov boli rozvíjané na málo vyhovujúcej úrovni. Nadobudnuté poznatky⁷ z jazykovej alebo literárnej oblasti vedeli žiaci prevažne úspešne využiť v aplikačných úlohách⁸. Identifikovať príčiny vzťahov a určovať hierarchiu prvkov na úrovni analytického myslenia⁹ boli schopní iba na jednej tretine vyučovacích hodín. Rozvíjanie myšlienkových procesov žiakov na úrovni tvorivosti¹⁰ a hodnotenia boli realizované len v minimálnej miere. Žiaci reagovali na výzvy vyučujúcich, boli motivovaní a zväčša si dokázali uvedomiť a identifikovať chybu, ako aj hľadať riešenie na jej opravu. V rovine prehlbovania **kompetencií k celoživotnému**

⁷Napr. delenie prídavných mien; definícia balady.

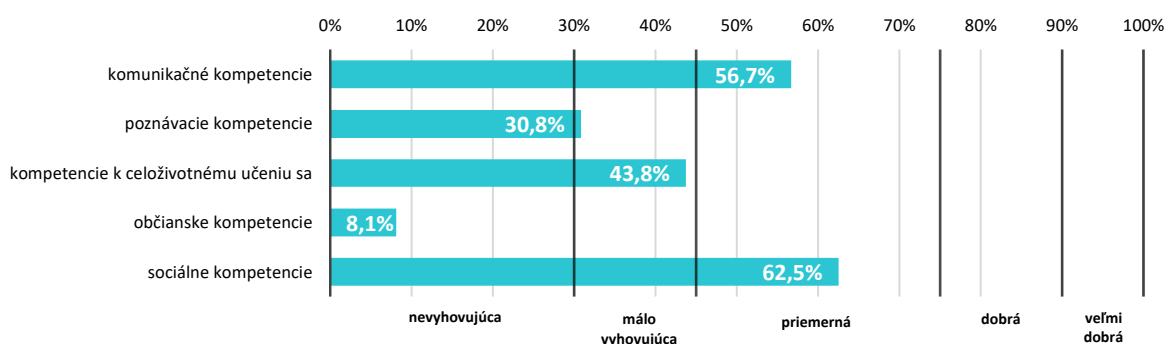
⁸ Napr. pravopisné cvičenie.

⁹Rozbor umeleckého textu z hľadiska obsahu a formy, usporiadanie deja podľa časovej postupnosti; brainstorming a pod.

¹⁰ Tvorba viet; tvorba textov.

učeniu sa učiteľky neposkytovali žiakom dostatok príležitostí na sebahodnotenie a hodnotenie výkonov rovesníkov. Na takmer všetkých sledovaných hodinách vyučujúci neuplatňovali metódy a formy práce smerujúce k aktívnemu činnostnému učeniu sa žiakov a k rozvíjaniu kritického myslenia. Najvýraznejším nedostatkom v edukačnom procese bola nevyhovujúca úroveň **občianskych kompetencií**, pretože žiaci nemali vytvorený dostatočný priestor na diskusiu v súvislosti s navodenou témou a taktiež im nebolo umožnené k jednotlivým témam vyjadrovať svoje názory či stanoviská. Rozvíjanie **sociálnych kompetencií** žiakov prostredníctvom kooperácie vo dvojiciach alebo v skupinách bolo realizované na polovici hospitovaných hodín. Prezentať výsledky spoločnej práce a objektívne ich zdôvodňovať im bolo umožnené iba sporadicky. Deficit tímovej práce v triedach na EP obmedzil možnosti žiakov skvalitňovať svoje komunikačné spôsobilosti a zároveň znižoval úroveň ich sociálnej interakcie. **Kompenzačné opatrenia** učitelia na hodinách uplatňovali predovšetkým formou individuálneho prístupu a aktívnou pomocou PA či rešpektovaním tempa učenia sa žiakov. Verbálny prejav vyučujúcich bol kultivovaný a ich vyjadrovanie bolo spisovne správne s ovládaním noriem spisovného jazyka. Na prevažnej väčšine hodín učiteľky nevedli žiakov k zmysluplnému využitiu IKT. Uplatňované **efektívne stratégie vyučovania** boli zamerané prevažne na aplikovanie získaných vedomostí a motiváciu žiakov. Vyučujúce v procese edukácie v nedostatočnej miere uplatňovali úlohy podporujúce vyššie kognitívne procesy predovšetkým v oblasti hodnotenia a tvorivosti, čo malo negatívny dopad na komplexné rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov a kritického myslenia. K výrazným pozitívam vyučovania SJL učiteľmi patrilo vytváranie **atmosféry istoty a psychického bezpečia** dodržiavaním stanovených noriem správania, vzájomným rešpektom, toleranciou a empatiou, avšak žiaci z MRK sa väčšinou správali nekultúrne a nerešpektovali upozornenia vyučujúcich.

Graf 7 Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra v nižšom strednom vzdelávaní

Anglický jazyk (ANJ), matematika (MAT), chémia (CHE), geografia (GEG), občianska náuka (OBN)

Učenie sa žiaka

Komunikačné spôsobilosti (Graf 8) žiaci preukázali na priemernej úrovni. V priebehu edukácie boli jazykové prejavy žiakov diametrálne odlišné. Na viac ako polovici kontrolovaných hodín žiaci z majority preukázali primerané komunikačné zručnosti používaním vhodných jazykových prostriedkov v súlade s komunikačnou situáciou. Verbálny

prejav väčšiny žiakov bol kultivovaný a prevažne spisovný bez nárečových alebo slangových výrazov so správnym uplatňovaním odbornej terminológie. Na nízkej úrovni však boli komunikačné zručnosti žiakov z MRK po formálnej aj po gramatickej stránke, ktoré bránili ich zrozumiteľnému a súvislému prejavu či prezentovaniu poznatkov. Rečový prejav týchto žiakov bol ovplyvnený rómskym jazykom, bol nerozvinutý, väčšinou jednoslovný a často spisovne aj artikulačne nesprávny. Žiaci z MRK napriek častým podnetom a uplatňovaniu motivácie zo strany učiteľov sa nedokázali ústne ani písomne plynulo a pohotovo vyjadrovať. Počas edukácie nedokázali uplatniť odbornú terminológiu, ich odpovede na otázky vyučujúcich boli bez akéhokoľvek súvisu s učebnou látkou a zriedkakedy zmysluplne komunikovali o preberaných témach. Žiaci pristupovali diferencovane aj ku práci so súvislými alebo nesúvislými textami, ktoré im boli sprostredkované najmä v printovej podobe. Obsahu textov väčšina žiakov porozumela a vedela v nich vyhľadávať implicitne, ako aj explicitne uvedené informácie, avšak vo veľkej miere im nebol zo strany vyučujúcich vytvorený priestor na hodnotenie textov a vyvodzovanie záverov. Žiaci z MRK však nepreukázali dostatočne rozvinuté čitateľské zručnosti, nedokázali sa v prečítanom texte orientovať a vyhľadávať v ňom požadované informácie. Odpovedať na otázky týkajúce sa obsahu textov z veľkej časti vedeli iba s pomocou učiteľov. Na väčšine sledovaných hodín žiaci nedostali príležitosť pracovať s výučbovými programami, čím neboli dostatočne rozvíjané kompetencie žiakov v oblasti využívania IKT. **Poznávacie kompetencie** žiakov (*Graf 9*) sa prejavili na málo vyhovujúcej úrovni. Vyučujúci prevažne vytvárali žiakom príležitosti na riešenie úloh zameraných na zapamätanie, porozumenie a na aplikáciu¹¹, ktoré žiaci z väčšej časti zvládli. Miera rozvíjania vyšších myšlienkových procesov u žiakov bola nízka. Najčastejšie žiaci riešili úlohy na analýzu¹², v ktorých prevažne vedeli porovnávať vzťahy medzi uvedenými informáciami. V minimálnej miere však boli žiakom zadávané úlohy stimulujúce ich vyššie kognitívne procesy so zameraním na hodnotenie¹³ a rozvoj tvorivosti,¹⁴ v dôsledku čoho ich poznávacie kompetencie neboli rozvíjané komplexne. Uplatňovanie hodnotiacich úloh absentovalo na hodinách GEG a OBN. Tvorivé úlohy neboli zadávané na vyučovaní MAT, CHE a GEG. Rozvíjanie **kompetencií k celoživotnému učeniu sa** žiakov (*Graf 10*) dosahovalo priemernú úroveň. Žiaci sa z väčšej časti zapájali do procesu učenia vlastnou činnosťou, pozitívne reagovali na podnety učiteľov a prevažne prejavili aj schopnosť uvedomiť si chyby, ktoré vedeli identifikovať a následne opraviť. Priestor na rozvíjanie kritického myslenia nebol žiakom vytvorený takmer na polovici hospitovaných hodín. Potrebu učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja však žiaci z MRK väčšinou nepociťovali. Napriek snahe vyučujúcich boli rómski žiaci počas vyučovania málokedy sústredení, pozornosť v priebehu vysvetľovania aj opakovania učiva udržiavali krátkodobo. Zväčša nedokázali pozitívne vnímať rozvoj kompetencií potrebných pre celoživotné vzdelávanie. V procese hodnotenia a sebahodnotenia žiaci na polovici kontrolovaných hodín kriticky reflektovali svoj učebný výkon a pokrok v učení sa a taktiež hodnotili výsledky činností spolužiakov s uvedením argumentov. Najvýraznejším nedostatkom vyučovacieho procesu bola nízka úroveň

¹¹Zoraďovanie anglických slov do správneho slovosledu; určovanie základných foriem podnikania; vymenovanie právnych noriem a pod.

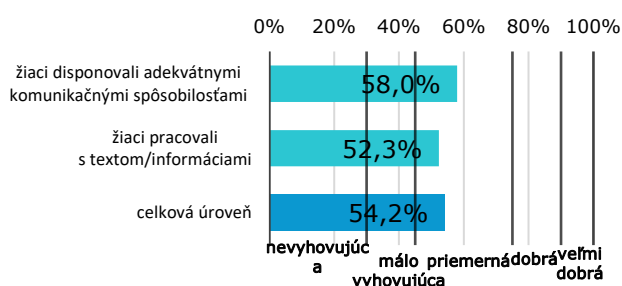
¹²Vplyv podnebia na povrch Afriky; analýza druhov vôd; vlastnosti a výroba železa; uplatňovanie právnych noriem; využitie Pytagorovej vety a pod.

¹³Možnosti šetrenia pitnou vodou; vlastnosti štvoruholníkov a pod.

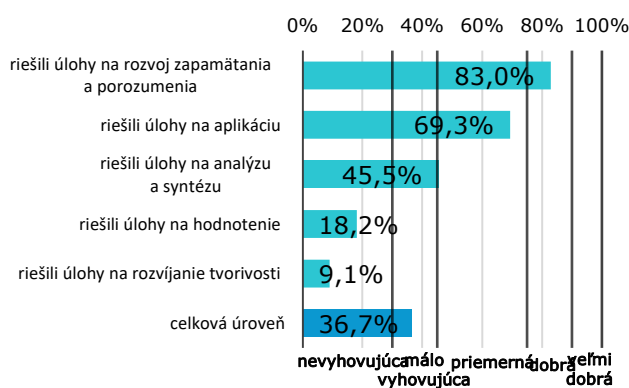
¹⁴Tvorba vlastných pravidiel správania sa; tvorenie viet v anglickom jazyku na vzniknutú situáciu a pod.

občianskych kompetencií žiakov (Graf 11). Príležitosť zreteľne a pohotovo interpretovať svoje postoje k určitým témam dostali žiaci na viac ako polovici hospitovaných hodín, avšak žiaci z MRK z väčšej časti nedokázali ani vyjadriť svoje názory k jednotlivým témam, čo úzko súviselo aj s ich nedostatočnými komunikačnými zručnosťami. Vo veľkej miere žiakom nebolo umožnené diskutovať o rozdielnych stanoviskách spolužiakov, ako aj zdôvodňovať vlastné hodnotové postoje. **Sociálne kompetencie (Graf 12)** žiaci preukázali na priemernej úrovni. V priebehu vyučovania väčšinou akceptovali dohodnuté pravidlá správania sa a korigovali vlastné konanie. Žiaci z MRK však často proces edukácie narúšali prekrikovaním, nerešpektovaním príkazov vyučujúcich a takisto nedokázali zmysluplne komunikovať pri svojom učení s učiteľom či spolužiakmi, čo nevedlo k efektívnej spolupráci medzi nimi. Skupinová práca alebo práca vo dvojiciach bola realizovaná na väčšine hodín, kedy žiaci preukázali schopnosť kooperovať a preberať spoluzodpovednosť za plnenie úloh. Výsledky spoločných činností prezentovali na viac ako polovici kontrolovaných hodín, avšak priestor na ich zhodnotenie bol žiakom poskytnutý iba zriedkavo.

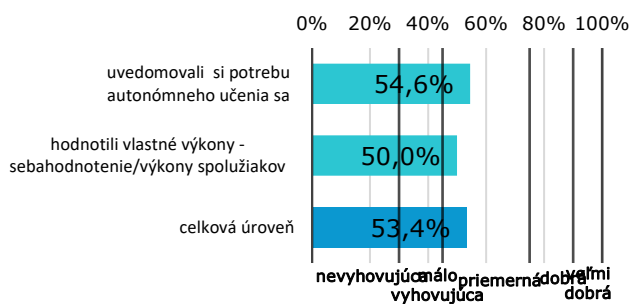
Graf 8 Rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

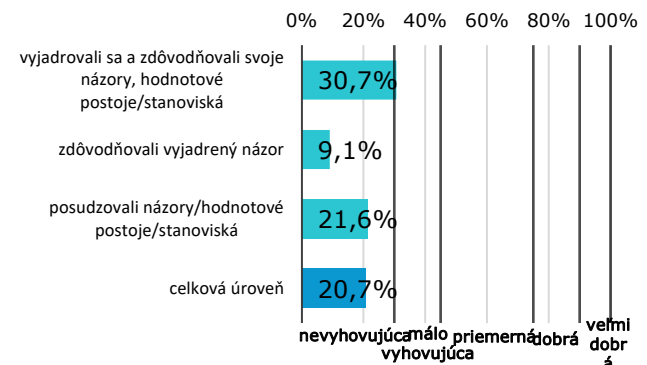
Graf 9 Rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

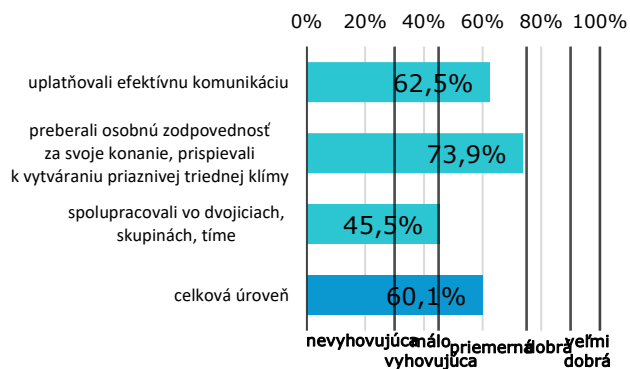
Graf 10 Rozvíjanie kompetencií k celoživotnému učeniu sa žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Graf 11 Rozvíjanie občianskych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Graf 12 Rozvíjanie sociálnych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Vyučovanie učiteľom

Na kontrolovaných hodinách boli zo strany vyučujúcich poskytované **podporné stimuly pre učenia sa každého žiaka** predovšetkým diferencovaním úloh a činností s ohľadom na rozdielne vzdelávacie schopnosti žiakov, rešpektovaním ich tempa postupu v učení sa, ako aj zohľadňovaním individuálnych potrieb žiakov. Učitelia v minimálnej miere využívali IKT, a to iba pri upevňovaní, ako aj pri osvojovaní nového učiva. Z veľkej časti ani nevedli žiakov k ich zmysluplnému využívaniu. **Efektívne stratégie vyučovania** učitelia uplatňovali na dvoch tretinách hodín adekvátnou motiváciou žiakov a stimulovaním ich k aktivite. Zvolené metódy a formy práce¹⁵ zväčša smerovali k aplikovaniu získaných vedomostí v reálnych situáciách a k rozvíjaniu vyšších myšlienkových procesov prevažne na úrovni analýzy. Viac ako na polovici hospitovaných hodín vyučujúci uplatňovali aktivity podporujúce kritické myslenie žiakov, ktoré však neboli zaznamenané na hodinách OBN. V nedostatočnej miere však boli zo strany učiteľov využívané stratégie vyučovania smerujúce k rozvíjaniu vyšších kognitívnych procesov zameraných na hodnotenie a rozvoj tvorivosti. Na kontrolovaných hodinách neboli uplatňované bádateľské metódy vyučovania. Počas edukačného procesu učitelia vytvárali **atmosféru istoty a psychického bezpečia** svojím empatickým prístupom k žiakom,

¹⁵ Brainstorming; diskusia; situačná metóda a pod.

uplatňovaním intervencií podporujúcich pozitívne vzťahy, spoluprácu a toleranciu, ako aj podporovaním sebadôvery každého žiaka. Na polovici sledovaných hodín vyučujúci realizovali **formatívne hodnotenie**, ktorým zabezpečovali žiakom spätnú väzbu o ich výkonoch, povzbudzovali ich a motivovali k napredovaniu v učení. Formatívne hodnotenie však absentovalo na hodinách GEG a OBN. Klasifikáciu so zdôvodnením učiteľia uplatňovali iba sporadicky.

Tabuľka 2 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacích oblastí v nižšom strednom vzdelávaní

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	málo vyhovujúca úroveň
	anglický jazyk	priemerná úroveň
Matematika a práca s informáciami	matematika	málo vyhovujúca úroveň
Človek a príroda	chémia	priemerná úroveň
Človek a spoločnosť	geografia	málo vyhovujúca úroveň
	občianska náuka	málo vyhovujúca úroveň

Výrazné pozitíva

- vytváranie atmosféry istoty a psychického bezpečia učiteľmi.

Oblasti vyžadujúce si zlepšenie

- rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov z MRK,
- zadávanie úloh na rozvoj vyšších myšlienkových procesov zameraných na hodnotenie a tvorivosť,
- rozvíjanie občianskych kompetencií žiakov vytváraním priestoru na vyjadrovanie a zdôvodňovanie vlastných názorov i na posudzovanie hodnotových postojov spolužiakov,
- rozvíjanie kompetencií žiakov v oblasti využívania IKT.

Učenie sa žiakov v nižšom strednom vzdelávaní bolo na málo vyhovujúcej úrovni.

RIADENIE ŠKOLY

Výchova a vzdelávanie žiakov školy boli realizované podľa vypracovaného **školského vzdelávacieho programu (ŠkVP)** s názvom *Poznaj svoj región*, ktorý bol súhrnným dokumentom pre primárne vzdelávanie vrátane primárneho vzdelávania žiakov s MP a nižšie stredné vzdelávanie. Prostredníctvom dokumentu, ktorého štruktúra zodpovedala ustanoveniam školského zákona, bola verejnosť oboznámená so základnými údajmi školy, s jej charakteristikou a zámermi v oblasti edukácie na jednotlivých stupňoch vzdelávania. Prioritou školy bolo vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií. Čiastkové ciele výchovy a vzdelávania boli okrem iného orientované na motivovanie žiakov k zodpovednosti a k záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky, na podporovanie ich prosociálneho správania, kultúrnej vzájomnej komunikácie a na vytváranie priestoru pre objavovanie a skúmanie sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia. Ďalšie ciele školy boli zamerané na vytváranie priestoru pre poznávanie

a využívanie vlastných individuálnych predpokladov, ako aj na rozvíjanie kognitívnych schopností žiakov s využitím tvorivosti a kritického myslenia, čo sa však ŠŠI na sledovaných hodinách nepotvrdilo¹⁶. Osobitne boli v ŠkVP vyšpecifikované ciele a princípy výchovy a vzdelávania žiakov s MP, ktoré boli orientované okrem iného na získavanie základných pracovných zručností a návykov, na podporu intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií predovšetkým v oblasti sociálnych vzťahov a na vštepovanie zodpovednosti za svoje zdravie a životné prostredie.

Súčasťou základného dokumentu školy boli **učebné plány (UP)** pre triedy primárneho vzdelávania vrátane primárneho vzdelávania žiakov s MP a triedy nižšieho stredného vzdelávania. UP počtom hodín v jednotlivých ročníkoch korešpondovali s rámcovými UP príslušných štátnych vzdelávacích programov (ŠVP). Súčasťou UP boli aj vlastné poznámky, prostredníctvom ktorých škola poskytovala informácie o spôsobe využitia disponibilných hodín a delení tried na skupiny pri vyučovaní niektorých predmetov. Na primárnom stupni vzdelávania boli disponibilné hodiny využité na posilnenie predmetov SJL v 2. a 3. ročníku, MAT v 1. až 4. ročníku a na zavedenie predmetu ANJ v 1. a 2. ročníku. Na nižšom strednom stupni vzdelávania boli posilnené predmety MAT v 5. a 6. ročníku, biológia (BIO) v 6. ročníku, dejepis (DEJ) v 6. a 9. ročníku, GEG v 7. ročníku a hudobná výchova v 9. ročníku. Do UP bol vo všetkých ročníkoch nižšieho stredného vzdelávania zavedený nový predmet regionálna výchova (RGV) a v 5. ročníku predmet cestujeme po regióne (CPR). V triedach 7. až 9. ročníka bol zaradený druhý cudzí jazyk, a to nemecký jazyk (NEJ). Disponibilné hodiny boli školou využité na modifikáciu UP, avšak vzhľadom na zistenú výrazne nízku úroveň ovládania vyučovacieho jazyka žiakov z MRK v písanej aj hovorenej forme, a to aj na nižšom strednom stupni vzdelávania, škola iba v minimálnej miere posilnila predmet SJL, aj to iba v niektorých ročníkoch primárneho vzdelávania. V UP pre žiakov s ľahkým stupňom MP škola využila disponibilné hodiny vo všetkých ročníkoch na posilnenie predmetov SJL a MAT a na zavedenie nových predmetov RGV a CPR. Disponibilné hodiny boli využité na upevnenie a opakovanie učiva bez rozšírenia ich obsahového zamerania. Na žiadnom stupni vzdelávania nebolo disponibilnými hodinami dotované vyučovanie predmetov vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb.

Učebné osnovy (UO) predmetov primárneho a nižšieho stredného vzdelávania vrátane predmetov, ktoré mali disponibilnými hodinami zvýšenú časovú dotáciu akceptovali rozsah vzdelávacích štandardov ŠVP. Pre novozavedené predmety¹⁷ škola vypracovala vlastné UO so stanoveným obsahom vzdelávania. Vo všetkých ročníkoch boli pre žiakov s **ľahkým stupňom MP pre primárne vzdelávanie** rozpracované UO v rozsahu stanovenom v príslušných vzdelávacích programoch pre žiakov s MP.

Obsah, ciele a spôsob realizácie **prierezových tém (PT)** bol uvedený v ŠkVP. Jednotlivé PT boli začlenené do obsahovo blízkych vyučovacích predmetov alebo sa realizovali aj kombináciou rôznych foriem¹⁸.

Kontrolovaný subjekt v ŠkVP deklaroval vzdelávanie **žiakov so ŠVVP**, a to žiakov so ZZ, SZP a žiakov s nadaním. V základnom dokumente školy boli vypracované osobitosti a podmienky výchovy a vzdelávania týchto žiakov. **Dokumentácia žiakov so ŠVVP** bola vypracovaná v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Všetky predložené

¹⁶Na viac ako polovici hodín nebol zo strany učiteľov vytvorený pre žiakov priestor pre sebahodnotenie; približne na dvoch tretinách sledovaných hodín neboli žiakom zadávané úlohy tvorivého charakteru.

¹⁷ RGV a CPR.

¹⁸ Výlety; exkurzie; škola v prírode; lyžiarsky výcvikový kurz a pod.

dokumenty súvisiace s procesom výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP boli aktuálne a podpísané zákonnými zástupcami. Pre žiakov so ZZ vzdelávaných v bežných triedach učiteľia v spolupráci so školským podporným tímom vypracovali IVP pre každého žiaka. Z obsahu IVP žiakov vyplynulo, že škola akceptovala odporúčania z diagnostických vyšetrení realizovaných zariadeniami poradenstva a prevencie.

ŠkVP bol prerokovaný v pedagogickej rade i v rade školy a zverejnený na webovom sídle školy.

Kontrolovaný subjekt mal vypracovaný aktuálny súbor dokumentov¹⁹ súvisiaci s výchovno-vzdelávacím procesom, s organizáciou a riadením školy. **Pedagogická dokumentácia** školy bola vedená v elektronickej²⁰, ako aj v listinnej podobe²¹ na tlačivách podľa vzorov schválených a zverejnených ministerstvom školstva. Nedostatky sa vyskytli vo vedení katalógových listov žiakov, v ktorých nebolo zaznamenané odôvodnenie udelenia zníženého stupňa zo správania. Všetky zásadné dokumenty školy vrátane interných smerníc a predpisov²² boli prerokované v pedagogickej rade školy.

Vedúci PZ v súlade so zameraním a aktuálnymi potrebami školy podporovali odborný rast PZ. Riaditeľ školy vydal plán profesijného rozvoja PZ po prerokovaní v pedagogickej rade a so súhlasom zriaďovateľa. V rámci profesijného rozvoja za posledné 2 roky PZ absolvovali len vzdelávanie s obsahovým zameraním na inovácie metód a foriem vo vzdelávaní a na funkčné, adaptačné i kvalifikačné vzdelávanie. Získané profesijné kompetencie učiteľov z uvedených vzdelávacích nemali pozitívny dopad na kvalitu edukačného procesu, čo sa potvrdilo priamym pozorovaním školských inšpektorov na hospitovaných hodinách. Vzdelávanie zamerané na kooperatívne vyučovanie, či na kritické myslenie PZ neabsolvovali. Riaditeľ školy predložil vlastný plán manažérskeho rozvoja a spolu so zástupkyňou školy si v aktuálnom školskom roku stanovili zámer získavať kompetencie v oblasti leadershipu či wellbeingu a uplatňovať ich pri manažovaní školy.

Riaditeľ školy vydával **rozhodnutia vo veciach** v súlade s ustanovením platného právneho predpisu. Nedostatky boli zistené vo vydávaní rozhodnutí bez náležitostí, ktoré určuje platný právny predpis, t. j. vydanie rozhodnutia o povolení plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky (SR) bez písomnej žiadosti zákonného zástupcu žiaka. Kontrolovaný subjekt evidoval 7 žiakov, ktorí si na základe rozhodnutia vydaného riaditeľom školy plnili povinnú školskú dochádzku v školách mimo územia SR. Komisionálne skúšky súvisiace so vzdelávaním žiakov v zahraničí neboli realizované.

V škole neboli zriadené **metodické orgány**.

Kontrolovaný subjekt mal vypracovaný **vnútorný systém kontroly a hodnotenia** so zameraním na hodnotenie žiakov, hodnotenie PZ a hodnotenie školy, ktorý bol rozpracovaný v ŠkVP i v školskom poriadku a prerokovaný bol v pedagogickej rade. S pravidlami hodnotenia boli žiaci preukázateľne oboznámení na úvodných hodinách na začiatku školského roka a ich zákonní zástupcovia na triednych aktívoch. O výsledkoch hodnotenia prospechu a správania žiakov škola informovala zákonných zástupcov žiakov prostredníctvom školského elektronického informačného systému EduPage, ústnymi

¹⁹ ŠkVP; organizačný poriadok; školský poriadok a pod.

²⁰ Triedne knihy; triedne výkazy a katalógové listy žiakov 1. až 2. ročníka a 5. až 6. ročníka.

²¹ Triedne výkazy a katalógové listy žiakov 3. až 4. ročníka a 7. až 9. ročníka.

²² ŠkVP; školský poriadok; organizačný poriadok; plán profesijného rozvoja; smernica k prešetrovaniu sťažností a pod.

pohovormi a na triednych aktívoch. V prípadoch mimoriadneho zhoršenia prospechu alebo správania žiakov riaditeľ školy ihneď informoval zákonných zástupcov oznámením cez EduPage a v prípade jeho neprečítania doručením písomného oznámenia zákonným zástupcom žiakov. Škola mala podrobne vypracovaný plán vnútornej kontroly vo forme mesačných plánov, v ktorom boli definované spôsoby, formy a postupy kontroly a hodnotenia vo všetkých oblastiach²³. Vedúci PZ vykonávali hospitačnú činnosť na základe plánu kontrolnej činnosti a závery z hospitaácií analyzovali a vyhodnocovali s jednotlivými vyučujúcimi formou individuálneho pohovoru. Výsledky z hospitačnej a kontrolnej činnosti boli vyhodnocované na zasadnutiach pedagogickej rady a k zisteným nedostatkom boli prijímané a následne kontrolované účinné opatrenia. Riaditeľ školy v prípade zistenia závažných profesijných nedostatkov ukladal PZ písomné upozornenia, ktorých splnenie následne kontroloval. Hodnotenie PZ sa realizovalo raz ročne na základe stanovených a PZ známych kritérií hodnotenia, o čom boli vedené písomné záznamy.

Škola nerealizovala sebahodnotiace procesy ako systematickú plánovanú činnosť. Riaditeľ školy nepovažoval **autoevalváciu** za užitočný nástroj zvyšovania kvality práce školy a sebahodnotiace procesy školy považoval za ďalšiu byrokratickú záťaž.

Z dotazníka zadaného ŠŠI pre PZ vyplynula otvorená **klíma školy** (podrobné výsledky sú súčasťou Prílohy č. 1.). Zistenia z dotazníka monitorujúceho klímu školy vo veľkej miere korešpondovali so zisteniami z dotazníka pre PZ so zameraním na wellbeing. Väčšina respondentov (91,7 %) vyjadrila spokojnosť so svojou učiteľskou profesiou a s prácou učiteľa sa stotožňovala. V oblasti riadenia triedneho kolektívu a vedenia vyučovacej hodiny pociťovali takmer všetci učitelia (95,8 %) sebadôveru vo vlastné pedagogické schopnosti. Negatívnym zistením však bolo, že opýtaní PZ zažívali stresové situácie vyplývajúce nielen z ich pracovných povinností (41,7 %) ale aj zo správania žiakov (58,4 %). Nepriaznivý vplyv práce na svoje zdravie vnímala takmer tretina (29,2 %) respondentov.

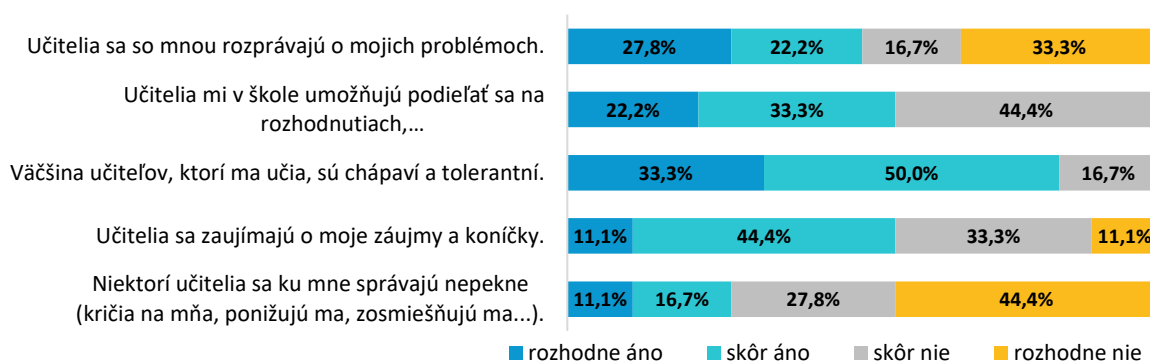
ŠŠI posudzovala **vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi** na základe analýzy dotazníka zadaného 18 žiakom 8. a 9. ročníka (*Graf 13*). Z vyhodnotenia odpovedí žiakov vyplynulo, že vzťahy s učiteľmi nepovažovali za dostatočne korektné. Väčšina respondentov (83,3 %) síce považovala svojich učiteľov za tolerantných a chápaných ľudí, avšak takmer tretine žiakov (27,8 %) prekážal prístup niektorých vyučujúcich, pretože zaregistrovali z ich strany zosmiešňovanie, ponižovanie či kladenie neprimeraných nárokov. Vytváranie priestoru učiteľmi na diskusiu so žiakmi o problémoch, ktoré ich trápia, nepotvrdila v zadanom dotazníku polovica respondentov (50,0 %). Približne rovnaká časť opýtaných by uvítala viac príležitostí zúčastňovať sa na rozhodnutiach prispievajúcich k zefektívneniu práce školy. Vytváranie prosociálnych vzťahov v triede, ako aj pocit spolupatričnosti k vlastnej škole, potvrdila v dotazníku väčšina respondentov (87,5 %). Negatívnym zistením bolo, že viac ako štyri pätiny (83,4 %) žiakov vyjadrili obavy z hodnotenia svojich učebných výkonov. Úzkosť, ako aj napätie spôsobené tlakom zo školských povinností pociťovala približne štvrtina respondentov (22,3 %), pričom uvedenie si potreby osobného rozvoja na dosiahnutie adekvátneho vzdelania uviedla väčšia časť žiakov (88,8 %). Nedostatočný záujem učiteľov o ich záľuby a koníčky pociťovala takmer polovica respondentov (44,4 %). V časti dotazníka sledujúceho efektívnosť stratégií uplatňovaných vyučujúcimi väčšina opýtaných žiakov uviedla (89,9 %), že im učitelia umožňovali v škole vyjadrovať svoj názor, diskutovať o ňom a taktiež oceňovali individuálny prístup zo strany vyučujúcich. Približne rovnaká časť respondentov sa

²³ Výchovno-vzdelávacia; ekonomická a pracovnoprávna.

vyjadrila, že ich učitelia viedli k plánovanému a samostatnému učeniu sa. Takmer všetci opýtaní žiaci (94,5 %) uviedli, že im vyučujúci vytvárali priestor na sebahodnotenie a pri hodnotení ich výkonov poukazovali aj na kvalitu a možnosti ich pokroku v učení, čo sa však priamym pozorovaním na viac ako polovici hospitovaných hodín nepotvrdilo.

Kontrolovaný subjekt systematicky budoval **partnerstvo so zákonnými zástupcami žiakov** s akcentom na posilnenie vzájomnej dôvery. V dotazníku týkajúcom sa vzdelávania menej úspešných žiakov (MÚŽ) takmer všetci PZ deklarovali stretnutia s rodičmi a žiakmi aj mimo triednych aktívov, ako aj vytváranie priestoru pre vzájomnú komunikáciu a intenzívnu spoluprácu. Podľa učiteľov však bola komunikácia s rodičmi žiakov z MRK vo veľkej miere obmedzená ich nezáujmom.

Graf 13 Vzťahy medzi žiakmi a učiteľmi z pohľadu žiakov

V dotazníku zadanom 68 žiakom nižšieho stredného vzdelávania monitorujúceho **bezpečnosť školského prostredia** sa väčšina z nich (85,3 %) vyjadrila, že školu navštevovali radi. Prestávky trávili najmä rozhovorom so svojimi rovesníkmi (97,1 %), pričom viac ako polovica z nich (55,9 %) v tom čase pozorovala medzi spolužiakmi aj slovné spory, provokácie či bitky. Viac ako trom štvrtinám žiakov (78,0 %) prekážalo aj neprimerané a rušivé správanie spolužiakov počas vyučovania a podľa takmer rovnakého počtu respondentov (73,6 %) učitelia riešili prejavy nevhodného správania spolužiakov dôsledne a spravodlivo. Aj keď veľká časť žiakov (91,2 %) vnímala školu ako bezpečné prostredie, mnohí uviedli, že zažili v škole aj nepríjemné situácie spojené s ohováraním (63,2 %), agresívnym správaním rovesníkov voči ich osobe (57,4%), vysmievaním (52,9%), s ich zámerným ignorovaním (45,6 %), fyzickými útokmi (27,9%) a ničením ich osobných vecí (38,2%). Údajné šikanovanie zažila tretina opýtaných respondentov (33,8 %), a to najčastejšie v triede počas prestávky, ale aj v priebehu vyučovania. Ďalej uviedli, že zo strany niektorých spolužiakov zaznamenali na sociálnych sieťach ohováranie (26,5 %), vyhrážanie a zastráňovanie (13,2 %), či uverejňovanie fotiek alebo videí s cieľom ich zosmiešniť (16,2 %). Poskytnutie pomoci ubližovaným spolužiakom deklarovala v dotazníku viac ako polovica respondentov (52,9 %). I keď takmer dve tretiny (61,8 %) žiakov uviedlo, že vedenie školy a učitelia vo všeobecnosti netolerovali neskoré príchody žiakov na vyučovanie, tretina žiakov (33,8 %) v dotazníku potvrdila svoju neúčast' na vyučovaní so zámerom vyhnúť sa školským povinnostiam. V malej miere bola ich neprítomnosť na vyučovaní zapríčinená aj strachom z učiteľa (10,3 %) alebo zo spolužiakov (8,8 %). Takmer všetci opýtaní členovia školského parlamentu (ŠkP) v dotazníku²⁴ uviedli, že sa zaoberali

²⁴ Dotazník pre členov ŠkP.

problémami spolužiakov, ktoré sa týkali šikanovania a taktiež sa vyjadrili, že škola rešpektuje každého žiaka rovnako. Z rozhovoru so školským koordinátorom vo výchove a vzdelávaní vyplynulo, že kontrovaný subjekt zaznamenal nárast poskytovaných intervencií najmä v oblastiach zameraných na prevenciu násilia v škole, problémy v správaní žiakov, vzťahové problémy a problémy v rodine. Ďalej taktiež uviedol, že v spolupráci s vedením školy v zmysle internej smernice²⁵ riešil niektoré z prejavov šikanovania týkajúce sa agresívneho správania voči spolužiakom, zosmiešňovania rovesníkov a kyberšikanovania. Na elimináciu sociálno-patologických javov a rizikového správania žiakov kontrovaný subjekt realizoval rôzne preventívne aktivity²⁶ a pravidelný monitoring zameraný na odhaľovanie nežiaducich javov v správaní žiakov. Škola uskutočňovala aj činnosti zamerané na podporu wellbeingu²⁷ žiakov. Podľa zistení vyučujúci ústretovou komunikáciou a pozitívnym vzťahom k žiakom prispievali k priaznivej sociálnej klíme na takmer všetkých sledovaných hodinách, avšak časť žiakov z MRK svojím správaním a neakceptovaním pokynov učiteľov značne narúšala výchovno-vzdelávací proces.

Na konci školského roku 2022/2023 škola evidovala 20 **MÚŽ**²⁸ a 5 žiakov²⁹, ktorí **predčasne ukončili povinnú školskú dochádzku** v nižšom ako 9. ročníku. Na oboch stupňoch vzdelávania žiaci najčastejšie neuspeli z predmetov MAT, SJL a ANJ. Za najčastejšie príčiny vzdelávacích neúspechov žiakov riaditeľ školy považoval nepravidelnú školskú dochádzku, ľahostajný prístup žiakov k učeniu sa, problémové správanie žiakov, nevyhovujúce materiálne podmienky zákonných zástupcov a ich nesprávne postoje k vzdelávaniu svojich detí. ŠŠI zisťovala príčiny školského neúspechu žiakov zadaním dotazníka 10 neprospeievajúcim žiakom a 7 učiteľom vyučujúcich tie predmety, v ktorých nepospelo najviac žiakov. V dotazníkoch všetci učitelia uviedli ako hlavný dôvod neúspechu žiakov v jednotlivých predmetoch ich častú neprítomnosť na vyučovaní, čo v rozhovoroch potvrdila aj polovica opýtaných žiakov. Za najviac uplatňované formy podpory MÚŽ v edukačnom procese všetci učitelia označili individuálny prístup a formatívne hodnotenie, s čím v rozhovoroch súhlasili takmer všetci žiaci, avšak zo sledovaných hodín vyplynulo, že formatívne hodnotenie učiteľov bolo jedným z najslabších článkov v ich práci. Väčšina vyučujúcich tiež označila aj diferenciaciu úloh (85,7 %), rovesnícke učenie (71,4 %), pomoc PA (71,4 %) a doučovanie (57,2 %). Prítomnosť PA na vyučovacích hodinách potvrdili aj tri pätiny žiakov (60,0 %) a priamym pozorovaním edukačného procesu aj školskí inšpektori, ktorí zaznamenali ich efektívnu činnosť v niektorých bežných aj v špeciálnych triedach. Dve pätiny respondentov potvrdili zaradenie diferencovaných úloh v edukačnom procese učiteľmi a pätina žiakov deklarovala aj rovesnícke učenie, avšak alternatívu doučovania žiaci svojimi odpoveďami nepotvrdili. Všetci opýtaní žiaci pozitívne vnímali povzbudenie a pochvalu od učiteľov za správne vyriešenú úlohu i to, že vyučujúci vedia, v čom sú dobrí a aké povolanie by mohli vykonávať v budúcnosti. Napriek tomu, že záujem rodičov o vzdelávacie výsledky svojich detí bol podľa vyjadrenia riaditeľa školy minimálny, učitelia v dotazníku deklarovali, že zákonných zástupcov proaktívne

²⁵ Smernica k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov.

²⁶ Aktivity zamerané napr. na vzťahy a klímu v triede, bezpečnosť v online priestore, prevenciu návykového a rizikového správania, prevenciu konkrétnych závislostí.

²⁷ Rozvoj komunikačných zručností, rozvoj pozitívnej hodnotovej orientácie, rozvoj interpersonálnych zručností, prosociálneho správania a zdravých vzťahov, rozvoj zručností efektívneho riešenia konfliktov, aktivity zamerané na zlepšenie sebapoznania a pod.

²⁸ 9 žiakov primárneho vzdelávania a 11 žiakov nižšieho stredného vzdelávania.

²⁹ 1 žiak zo 6. ročníka a 4 žiaci zo 7. ročníka.

informovali o pokroku žiaka v učení sa, čo potvrdili aj všetci opýtaní žiaci. Riaditeľ školy v rozhovore uviedol, že kontrolovaný subjekt mal vypracovaný systém včasného varovania v prospech žiakov ohrozených rizikom skoršieho ukončenia školskej dochádzky a aj systém opatrení zameraný na identifikáciu vzdelávacích problémov žiakov a na predchádzanie a elimináciu ich školského neúspechu, avšak aj napriek vyzvaniu požadované dokumenty nepredložil. V rozhovore ďalej uviedol, že edukačnými problémami MÚŽ sa zaoberali na zasadnutiach pedagogickej rady, analyzovali ich aj s výchovnou poradkyňou (VP), školským podporným tímom a aj so zákonnými zástupcami žiakov, čo však potvrdzovali len záznamy VP. Riaditeľ školy taktiež uviedol, že dištančná forma vzdelávania negatívne ovplyvnila postoje žiakov z MRK k učení sa. Podľa jeho vyjadrenia boli všetci PZ dostatočne didakticky pripravení na vzdelávanie MÚŽ. Bolo zistené, že PZ za obdobie posledných dvoch rokov neabsolvovali vzdelávanie týkajúce sa práce s MÚŽ či žiakmi zo SZP a ani vzdelávanie zamerané na prevenciu školského neúspechu žiakov.

Kontrolovaný subjekt neorganizoval **kurzy** pre fyzické osoby, ktoré nezískali nižšie stredné vzdelanie.

Podľa vyjadrenia vedúcich PZ škola bola otvorená nadväzovať kontakty s inými školami v regióne, s miestnou komunitou, so zariadením poradenstva a prevencie³⁰, ale aj s rôznymi organizáciami i inštitúciami³¹. Kontrolovaný subjekt umožňoval žiakom zapájať sa do rôznych projektov³² a projektových dní³³. V aktuálnom školskom roku bolo v škole zriadených 18 záujmových útvarov so zameraním na výtvarné umenie, tvorivosť, ako aj na rozvíjanie matematických a jazykových zručností žiakov. Najväčší záujem žiaci prejavovali o činnosť v záujmových útvaroch so športovo-turistickým zameraním. Škola organizovala pre žiakov aj rôzne súťaže³⁴, besedy, kultúrno-spoločenské podujatia³⁵, športové výcviky, školu v prírode či školské výlety³⁶ a exkurzie. O realizovaných školských a mimoškolských aktivitách kontrolovaný subjekt informoval zákonných zástupcov žiakov pomocou školského informačného systému EduPage a širokú verejnosť prostredníctvom webového sídla školy.

Zabezpečovaním **výchovného poradenstva** v škole bola poverená pedagogická zamestnankyňa, ktorá absolvovala vzdelávanie zamerané na výchovné poradenstvo. V dotazníku, ktorý bol zameraný na výchovné poradenstvo žiakov 8. a 9. ročníka sa väčšina (83,3 %) opýtaných vyjadrila, že vie, kto v škole je VP. Takmer tri štvrtiny respondentov vo svojich odpovediach uviedli, že VP sa o ich problémy zaujíma a môžu sa na ňu obrátiť so svojimi problémami, avšak viac ako tri pätiny respondentov (61,1 %) uviedli, že stretnutie s VP nemali, pretože ju nepotrebovali. Z obsahu predloženého *Plánu výchovného poradenstva* vyplynulo, že VP svoju činnosť zamerala na oblasť starostlivosti o žiakov, ako aj na poradenskú

³⁰ Centrum poradenstva a prevencie (CPP) v Prešove.

³¹ Zväz protifašistických bojovníkov; Základná škola, Lipany; Folklórny súbor Hermanovček; Základná škola, Jarovnice; obecný časopis Hermanovský spravodaj; Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) v Prešove; Okresné riaditeľstvo policajného zboru (ORPZ) v Prešove a pod.

³² Viktóriine záhrady (maľovanie) Stará Ľubovňa; Edit 2; Modrý gombík; Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok; Biela pastelka; MILK-AGRO - zber obalov a viečok; Karpatská nadácia - Cestujeme po regióne; E-didaktika a pod.

³³ Jablkový deň; Deň bez fajčenia; Európsky deň jazykov; Deň Zeme a pod.

³⁴ Matematický klokan; I Bobor; matematická olympiáda; pytagoriáda; Englishstar; Slovina je hra; Ypsilon a pod.

³⁵ Imatrikulácia, Karneval, Valentínska pošta, Deň matiek a pod.

³⁶ Praha; Domaša; Šarišský hrad; Divadlo Jonáša Záborského v Prešove; Hvezdáreň a planetárium v Prešove; Slovenské technické múzeum v Košiciach a pod.

prácu s PZ a spoluprácu so sociálnou pedagogičkou. Plán VP zahŕňal aj harmonogram vlastných konkrétnych úloh VP pre aktuálny školský rok. O poskytovaných službách pre žiakov a ich zákonných zástupcov v oblasti výchovného poradenstva si viedla písomné zápisy. Podporu žiakom so ŠVVP nedokladovala. V rozhovore uviedla, že riešenie foriem vzdelávania žiakov so ŠVVP zaisťoval najmä školský špeciálny pedagóg. VP sa vyjadrila, že poskytovala PZ metodickú pomoc pri riešení foriem výchovy a vzdelávania žiakov. Realizovala stretnutia s triednymi kolektívami na základe podnetov od triednych učiteľov alebo ak ju o stretnutie požiadali žiaci, o čom nasvedčoval obsah predloženej dokumentácie. VP taktiež uviedla, že preventívne aktivity zamerané na vytváranie pozitívnej klímy tried a vzťahov medzi žiakmi v škole, na predchádzanie a odstraňovanie rizikového správania žiakov a na elimináciu sociálno-patologických javov uskutočňovala v kooperácii s triednymi učiteľmi, koordinátorom vo výchove a vzdelávaní, sociálnou pedagogičkou aj s odborníkmi rôznych inštitúcií. Vo svojich odpovediach v dotazníku zameraného na výchovné poradenstvo však iba štvrtina (27,8 %) opýtaných žiakov 8. a 9. ročníka uviedla, že VP pre nich organizovala stretnutia s odborníkmi z rôznych oblastí. Spoluprácu s VP pri formovaní ústretových vzájomných vzťahov v triednych kolektívoch v dotazníku potvrdila iba tretina (33,3 %) členov ŠkP. VP mala vytvorený účinný systém **poskytovania poradenstva** pri riešení osobnostných, vzdelávacích a sociálnych potrieb žiakov formou konzultácií so žiakmi a PZ. Ponúkala konzultácie aj zákonným zástupcom žiakov počas určených konzultačných hodín, ktoré boli zverejnené na webovom sídle školy aj na informačnej nástenke na chodbe školy. Viac ako tri štvrtiny opýtaných žiakov (77,8 %) v odpovediach v dotazníku uviedli, že ich rodičia sa stretnutí s VP nezúčastňovali, pretože konzultácie s ňou nepotrebovali.

Funkciu **kariérového poradcu** (KP) v škole vykonávala VP, ktorá spĺňala kvalifikačné predpoklady pre výkon pedagogickej činnosti, avšak neabsolvovala vzdelávanie zamerané na kariérové poradenstvo. Pre vytvorenie pracovných podmienok v oblasti kariérového poradenstva mala KP znížený základný úväzok učiteľa, upravený rozvrh hodín, počítač s prístupom na internet a intranet, ale pre svoju činnosť nemala samostatne vyčlenenú miestnosť. Z dokumentácie KP vyplynulo, že svoju činnosť uskutočňovala podľa vypracovaného *Plánu kariérového poradenstva*, ktorý bol zameraný na oblasť profesijnej orientácie a starostlivosti o žiakov a na poradenskú prácu s učiteľmi a ostatnými zamestnancami školy. Jeho súčasťou bol aj harmonogram úloh KP na jednotlivé mesiace pre aktuálny školský rok. KP v rozhovore uviedla, že počas vymedzených hodín zaisťovala žiakom konzultačnú a poradenskú podporu pri výbere školy, pri postupnom ujasňovaní si predstáv o možnostiach ďalšieho štúdia a príprave na budúce povolanie. Poskytovala pomoc a poradenstvo pri voľbe ďalšieho štúdia aj MÚŽ i žiakom zo SZP, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku. Z dotazníka pre žiaka zameraného na KP vyplynulo, že takmer všetci opýtaní žiaci (94,4 %) vedeli, kto z učiteľov v škole je KP a mať takéhoto učiteľa v škole považovali za dôležité. Vo svojich odpovediach viac ako tri štvrtiny (77,7 %) žiakov potvrdili, že im KP zabezpečila možnosť vykonať viacero testov, pomocou ktorých sa dozvedeli, aká profesia alebo povolanie je pre nich vhodné. KP však nepreukázala spoluprácu s poradenským zariadením v oblasti psychologického poradenstva žiakom pri voľbe povolania a taktiež nikto z opýtaných žiakov v dotazníku neuviedol, že im strednú školu odporučil psychológ z poradne na základe testov. Účasť na osobnom rozhovore s KP o možnostiach ďalšieho štúdia a výbere školy uviedla menej ako tretina (33,3 %) respondentov. Väčšina opýtaných žiakov v dotazníku sa vyjadrila, že pre školu na svoje ďalšie štúdium sa rozhodovala na základe vlastného uváženia (88,9 %). V rozhovore KP deklarovala, že v oblasti profesijnej

orientácie žiakov poskytovala konzultácie a informácie ich zákonným zástupcom prevažne o typoch a druhoch škôl, o študijných odboroch, ako aj o formách odborného, duálneho a technického vzdelávania. Účasť rodičov na stretnutiach s KP, aby sa poradili o možnostiach ďalšieho štúdia žiakov, vo svojich odpovediach potvrdila iba tretina (33,3 %) žiakov. Konzultácie zákonných zástupcov s triednym učiteľom o alternatívach ich budúceho vzdelávania uviedli viac ako dve pätiny (44,4 %) respondentov. Všetci žiaci vo svojich odpovediach v dotazníku preukázali, že informácie o duálnom vzdelávaní a o jeho výhodách boli pre nich úplné alebo postačujúce. Údaje nevyhnutné k profesijnej orientácii žiakov získavala KP z webových stránok stredných škôl, ako aj priamou konzultáciou so strednými školami. Metodickú pomoc súvisiacu s kariérovým poradenstvom jej poskytoval Národný inštitút vzdelávania a mládeže (NIVAM)³⁷. Kontrola predložených záznamov potvrdila poskytovanie informácií o možnostiach uplatnenia na trhu práce, poskytovanie poradenstva a podpory žiakom so ZZ, ktorým hrozí predčasné ukončenie školskej dochádzky.

Administrovanie všetkých vyššie uvedených dotazníkov bolo výrazne sťažené skutočnosťou, že úroveň čítania s porozumením časti žiakov z MRK bola veľmi nízka. Žiaci mali problém s porozumením prečítať otázky a bez nápomocného vysvetľovania školskej inšpektorky pochopiť význam slov napr. zriedka, vlastný záujem, dôsledne, nerešpektujú, kariérové poradenstvo, povolanie, konzultačné hodiny, duálne vzdelávanie a pod. Uvedená skutočnosť mohla do značnej miery ovplyvniť relevantnosť odpovedí žiakov z MRK.

Funkciou **školského koordinátora vo výchove a vzdelávaní (koordinátor prevencie)** bol poverený PZ, ktorý v spolupráci so sociálnou pedagogičkou, VP a ostatnými PZ realizoval aktivity zamerané na predchádzanie a elimináciu sociálne-patologických javov, na bezpečné školské prostredie a na zdravý životný štýl³⁸. Pri realizovaní preventívnych aktivít v škole spolupracoval s viacerými odborníkmi a inštitúciami.³⁹ Monitoring⁴⁰ zameraný na prevenciu a odhaľovanie negatívnych javov v správaní sa žiakov a príznakov šikanovania⁴¹ realizoval koordinátor prevencie v spolupráci so školským podporným tímom. Z rozhovoru s koordinátorom a riaditeľom školy, ako aj z predložených záznamov vyplynulo, že výsledky monitoringu vyhodnocovali a k zisteným nedostatkom prijímali konkrétne opatrenia⁴², ktorých účinnosť ďalej sledovali.

V kontrolovanom subjekte pôsobil **školský špeciálny pedagóg**, ktorý vykonával odborné činnosti v rámci špeciálno-pedagogickej diagnostiky, individuálneho alebo skupinového poradenstva a taktiež zabezpečoval intervencie všetkým žiakom so ŠVVP. Poskytoval špeciálnopedagogické poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom žiakov, ako aj PZ školy. Taktiež spolupracoval s poradenským zariadením, metodicky usmerňoval učiteľov a podieľal sa na tvorbe a aktualizácii IVP pre žiakov so ŠVVP.

Sociálno-pedagogickú diagnostiku prostredia a vzťahov, osvetovú činnosť⁴³ a ďalšie činnosti v sociálno-výchovnej oblasti⁴⁴ žiakov v škole zabezpečovala **sociálna pedagogička**.

³⁷ NIVAM v Prešove.

³⁸ Žuvací tabak, orálny tabak; Deň boja proti AIDS; Boj proti drogám a ich užívaniu a pod.

³⁹ Napr. CPP v Prešove; OR PZ v Prešove; ÚPSVaR v Prešove.

⁴⁰ Pre žiakov 7. až 9. ročníka bol realizovaný vo februári 2023 a vyhodnotený v mesiaci apríl 2023.

⁴¹ Anonymný dotazník zameraný na prevenciu šikanovania žiakov v ZŠ s MŠ, Hermanovce.

⁴² Napr. rozhovory so žiakmi v rámci triednických hodín, besedy v spolupráci s OR PZ v Prešove.

⁴³ Podieľala sa na tvorbe školských nástieniek, informačných materiálov a letákov súvisiacich s problematikou sociálno-patologických javov pre rodičov, realizovala preventívne aktivity v spolupráci s OR PZ v Prešove a pod.

⁴⁴ Konzultácie so žiakmi zo SZP; viedla dokumentáciu žiakov zo SZP; konzultácie s PZ a pod.

V rámci školského podporného tímu pre inkluzívne vzdelávanie poskytovala odbornú pomoc PZ, žiakom aj ich zákonným zástupcom. Svoju činnosť realizovala na základe vypracovaného plánu práce na aktuálny školský rok a plánu preventívnych aktivít⁴⁵ a zároveň si viedla písomnú evidenciu o poskytovaných službách⁴⁶ realizovaných formou individuálnej alebo skupinovej činnosti.

Žiakom so ŠVVP v bežných, ako aj v špeciálnych triedach poskytovali individuálnu podporu pri prekonávaní bariér vo výchove a vzdelávaní 5 PA, ktorí svoju činnosť koordinovali s vedením školy a vyučujúcimi. Priamym pozorovaním edukácie bola školskými inšpektormi zaznamenaná ich efektívna práca predovšetkým poskytovaním individuálnej podpory jednotlivým žiakom. PA svoju činnosť vo výchovno-vzdelávacom procese konzultovali s vyučujúcimi a s ostatnými členmi školského podporného tímu.

V kontrolovanom subjekte **koordinátor školského podporného tímu** primárne koordinoval nastavovanie a realizáciu stratégie⁴⁷ na podporu duševného zdravia žiakov vrátane preventívnych programov a aktivít. Pre účely rozvoja inkluzívneho vzdelávania žiakov poskytoval aj metodickú pomoc PZ v oblasti zavádzania podporných opatrení do výchovno-vzdelávacieho procesu, usmerňoval činnosť jednotlivých členov tímu a vyhodnocoval ich účinnosť.

Riadenie školy bolo na dobrej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Riaditeľ školy aj zástupkyňa riaditeľa školy spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii a podkategórii pedagogického zamestnanca a absolvovali funkčné vzdelávanie. Kontrolou predložených dokumentov o vzdelaní PZ bolo zistené, že 2 učiteľky nižšieho stredného vzdelávania nespĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii a podkategórii a 1 PZ vyučovala predmet náboženská výchova (NBV) bez poverenia príslušnej registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti. Celková **odbornosť vyučovania** bola zabezpečená na 80,6 % (1. stupeň 93,7 %, 2. stupeň 58,2 % a špeciálne triedy 100,0 %). V triedach primárneho vzdelávania sa čiastočne neodborne vyučovali predmety ANJ, NBV a informatika (INF). Na nižšom strednom stupni vzdelávania boli čiastočne neodborne vyučované predmety ANJ, INF, BIO, DEJ, GEG a NBV, neodborne boli vyučované hodiny v predmetoch NEJ, MAT, fyzika (FYZ), CHE a technika. Neodbornosť vyučovania predmetov na nižšom strednom stupni vzdelávania mala výrazne negatívny dopad na úroveň vyučovania predovšetkým v oblasti rozvíjania poznávacích kompetencií i na dodržiavanie didaktických a metodických postupov v edukačnom procese.

Výchovu a vzdelávanie žiakov kontrolovaný subjekt realizoval v 3 účelových budovách. V dvojpodlažnej kmeňovej budove situovanej v obci mala škola k dispozícii 1 intervenčnú miestnosť, 1 pohybové štúdio a 9 tried, z ktorých 1 bola zároveň aj učebňou INF. Vo všetkých triedach prebiehalo jednozmenné dopoludňajšie vyučovanie. Budovy EP, Hermanovce 318

⁴⁵ Aktivity zamerané na posilnenie vzťahu k starším ľuďom; Bubnovačka – Svetový deň prevencie týrania a zneužívania detí a pod.

⁴⁶ Návštevy rodín prevažne žiakov z MRK; individuálne rozhovory so žiakmi a rodičmi na tému šikanovania, riešenie správania sa žiakov a záškoláctva; osvetová činnosť zameraná na problematiku sociálno-patologických javov a ich prevenciu a pod.

⁴⁷ Preventívne a intervenčné programy, ktoré vychádzali z diagnostiky sociálnej klímy, zoznam podporných opatrení, realizácia skupinových aktivít na propagáciu zdravého životného štýlu.

a EP, Hermanovce 445 boli od kmeňovej budovy vzdialené cca. 1,3 km, nachádzali sa v tesnej blízkosti vedľa seba a v časti obce, v ktorej bývali výlučne obyvatelia z MRK. V EP, Hermanovce 318⁴⁸ škola využívala 2 triedy a v EP, Hermanovce 445⁴⁹ mal kontrolovaný subjekt k dispozícii 5 tried, z ktorých 1 bola súčasne aj učebňou INF. Kapacitne nevyhovujúce a stiesnené učebné priestory v EP, organizovanie vyučovania v dvojzmennej prevádzke (dopoludňajšie aj popoludňajšie vyučovanie), ale najmä umiestnenie EP na okraji osady v nehygienickom a bezpečnosť ohrozujúcom prostredí (voľne pobežujúce psy v osade a nevhodné správanie zákonných zástupcov žiakov z MRK voči PZ) malo negatívny vplyv na zabezpečenie vhodných psychohygienických podmienok nielen pre žiakov, ale najmä pre učiteľov. Na uskutočňovanie športových aktivít žiakov mal kontrolovaný subjekt vybudované multifunkčné ihrisko, ktoré sa nachádzalo v areáli kmeňovej školy. Vonkajšie priestory na EP neboli vybudované, preto telesná a športová výchova žiakov bola realizovaná len v nevyhovujúcich podmienkach v exteriéri budovy. Multimediálnu učebňu, školskú dielňu, telocvičňu a ani odborné učebne pre vyučovanie predmetov BIO, FYZ a CHE, ktoré by slúžili aj na realizáciu laboratórnych cvičení, nemala škola ani v jednom zo svojich objektov zriadené. Všetky pracoviská kontrolovaného subjektu boli využívané podľa vypracovaných prevádzkových poriadkov a rozvrhov hodín. V priestoroch hlavnej budovy školy v čase mimo vyučovania prebiehala činnosť ŠKD a záujmových útvarov, avšak nevyhovujúce priestorové podmienky na EP a dvojzmenné vyučovanie do značnej miery obmedzovalo PZ realizovať mimoškolské aktivity v popoludňajších hodinách. Stravovanie žiakov bolo zaistené v školskej jedálni v kmeňovej budove, ktorá zároveň pre žiakov vzdelávajúcich sa v oboch EP zabezpečovala stravovanie, ale iba formou suchých obedov. Kontrolovaný subjekt nemal vybudovaný bezbariérový vstup ani bezbariérové prostredie.

Škola disponovala dostatočným množstvom **učebníc a učebných textov** schválených ministerstvom školstva. Jednotlivé triedy boli primerane vybavené edukačnými pomôckami vo vzťahu k obsahu vzdelávania a k plneniu UO jednotlivých predmetov. Negatívny vplyv na plnenie obsahu vzdelávania predmetov zo vzdelávacej oblasti Človek a svet práce malo nezriadenie školskej dielne, ktoré neumožňovalo rozvíjať manuálne zručnosti žiakov. Niektoré triedy, ako aj učebne, v ktorých sa vyučovala INF boli vybavené didaktickou technikou, interaktívnymi tabuľami, notebookmi, PC zostavami a pod. Zistenia z hospitačnej činnosti preukázali, že na sledovaných hodinách učiteľia iba v minimálnej miere viedli žiakov k efektívnemu využívaniu IKT. V celom kontrolovanom subjekte bol pre žiakov, ako aj pre zamestnancov školy zabezpečený prístup na internet. Škola mala k dispozícii dostatok funkčnej digitálnej techniky, ktorú by v prípade prechodu na dištančnú formu vzdelávania vedela poskytnúť žiakom i učiteľom. Pre žiakov so ŠVVP kontrolovaný subjekt disponoval dostatočným počtom špeciálnych a kompenzačných učebných pomôcok⁵⁰.

Školský poriadok bol vydaný riaditeľom školy po prerokovaní v pedagogickej rade i v rade školy a bol zverejnený v priestoroch školy, ako aj na webovom sídle školy. Žiaci boli s jeho obsahom preukázateľne oboznámení na začiatku školského roka na triednických hodinách a ich zákonní zástupcovia na prvom plenárnom i triednom aktíve rodičov. Školský poriadok upravoval všetky podrobnosti podľa platného právneho predpisu. V dotazníku

⁴⁸ Jednopodlažná staršia budova.

⁴⁹ Dvojpodlažná budova bývalého komunitného centra.

⁵⁰ Magnetická abeceda; magnetické čísla; Brainbox – karty; rôzne motorické pomôcky a pod.

zameraného na bezpečnosť školského prostredia väčšina (89,7 %) žiakov uviedla, že s učiteľmi sa rozprávala o pravidlách správania stanovených v školskom poriadku.

V školskom roku 2022/2023 škola evidovala v rámci dochádzky žiakov celkovo 33 082 vymeškaných hodín (1. stupeň 13 400 hodín a 2. stupeň 19 682 hodín), z ktorých bolo neospravedlnene vymeškaných 6 464 hodín (1. stupeň 2 368 hodín a 2. stupeň 4 096 hodín), a to najmä z dôvodu záškoláctva. Podľa vyjadrenia riaditeľa školy bol problém záškoláctva riešený v zmysle školského poriadku, ako aj v súlade s platnými právnymi predpismi. V prípade 55 žiakov, ktorí neospravedlnene vymeškali viac ako 15 vyučovacích hodín v mesiaci, kontrolovaný subjekt zaslal príslušnému orgánu štátnej správy a obci 103 oznámení o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky, avšak škole nebolo od príslušného orgánu štátnej správy a obci zaslané žiadne spätné oznámenie o riešení problému s dochádzkou týchto žiakov. Na konci školského roka 2022/2023 malo 69 žiakov zníženú známku zo správania a riaditeľ školy udelil 23 žiakom pokarhanie za porušenie školského poriadku aj v súvislosti s neospravedlnenými hodinami.

V kontrolovanom subjekte bol ustanovený **ŠkP**, ktorého členmi boli aj zástupcovia žiakov z EP⁵¹. ŠkP svoju činnosť vykonával pod vedením troch koordinátoriek na základe vypracovaného štatútu a plánu práce na aktuálny školský rok s periodicitou stretnutí raz mesačne. Z rozhovoru s koordinátorkami ŠkP a taktiež z predložených zápisníc vyplynulo, že členovia parlamentu navrhovali, organizovali a realizovali školské i mimoškolské aktivity s rôznym zameraním⁵². Dávali aj návrhy na zmeny v školskom poriadku, ktoré vedenie školy prevažne akceptovalo, čo všetci opýtaní členovia ŠkP potvrdili svojimi odpoveďami v dotazníku. Na jednotlivých zasadnutiach ŠkP sa zvyčajne zúčastňovalo aj vedenie školy. Členovia ŠkP na týchto stretnutiach prezentovali návrhy svojich spolužiakov na zlepšenie práce školy. Zaoberali sa aj nevhodným správaním konkrétnych spolužiakov, ktoré v niektorých prípadoch nieslo znaky šikanovania či poukazovali na vzdelávacie problémy žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch. Všetci opýtaní členovia ŠkP v dotazníku považovali svojich učiteľov pri riešení výchovných problémov medzi žiakmi za spravodlivých, avšak dvom tretinám (66,7 %) z nich chýbala spolupráca s VP pri formovaní vzájomných vzťahov v triednom kolektíve.

Pri **organizácii výchovno-vzdelávacieho procesu** kontrolovaný subjekt dodržiaval právnymi predpismi stanovený začiatok a koniec vyučovania, dĺžku vyučovacích hodín, ako aj organizáciu prestávok. Podľa vlastných možností sa škola snažila rešpektovať základné fyziologické, psychické a hygienické potreby žiakov, avšak z dôvodu nevyhovujúcich priestorových podmienok organizovala edukáciu žiakov v dvoch zmenách.

Z kontroly predloženej dokumentácie súvisiacej s organizovaním iných súčastí výchovno-vzdelávacieho procesu vyplynulo, že boli uskutočňované podľa interných smerníc a podľa platných právnych predpisov. Plán organizačného zabezpečenia obsahoval potrebné údaje a jeho súčasťou bol aj písomný záznam o poučení o **bezpečnosti a ochrane zdravia** pri školskej akcii a informovaný súhlas zákonných zástupcov žiakov.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na priemernej úrovni.

⁵¹ EP, Hermanovce 455; EP, Hermanovce 318.

⁵² Separácia odpadu v triedach; Ekohliadka; Schránka dôvery; Jablkový deň – projektové vyučovanie; Starší žiaci pripravujú aktivity mladším žiakom a pod.

2 ZÁVERY

PROCES VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Pozitívom v primárnom i v nižšom strednom vzdelávaní z hľadiska vyučovania učiteľom bolo vytváranie atmosféry istoty i psychického bezpečia pre žiakov a poskytovanie podporných stimulov v rámci princípu inkluzívneho vzdelávania. Na oboch stupňoch vzdelávania si skvalitnenie vyžaduje vytváranie príležitostí pre žiakov na sebahodnotenie a na hodnotenie učebných výkonov spolužiakov, realizovanie aktivít vo dvojiciach alebo v skupinách, ako aj prezentovanie i posudzovanie výsledkov ich spoločnej práce. Výrazné nedostatky edukačného procesu boli v nízkej úrovni rozvíjania občianskych kompetencií a v nevytváraní priestoru žiakom na prácu s IKT. Slabou stránkou bolo nevytváranie dostatočného priestoru na riešenie úloh stimulujúcich vyššie myšlienkové procesy (analýzu, hodnotenie a tvorivosť). Zlepšenie si taktiež vyžaduje rozvíjanie najmä komunikačných kompetencií žiakov z MRK na oboch stupňoch vzdelávania.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- zadávanie úloh na rozvoj vyšších myšlienkových procesov zameraných na analýzu, hodnotenie a tvorivosť,
- rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov z MRK,
- rozvíjanie sebahodnotiacich zručností žiakov a zručností k hodnoteniu učebných výkonov spolužiakov,
- rozvíjanie občianskych kompetencií žiakov vytváraním príležitostí na vyjadrovanie a zdôvodňovanie vlastných názorov i na posudzovanie hodnotových postojov spolužiakov,
- vytváranie priestoru na prácu vo dvojiciach alebo v skupinách a na prezentovanie i posudzovanie výsledkov spoločných činností,
- rozvíjanie kompetencií žiakov v oblasti využívania IKT.

Učenie sa žiakov v primárnom vzdelávaní bolo na málo vyhovujúcej úrovni.

Učenie sa žiakov v špeciálnych triedach bolo na priemernej úrovni.

Učenie sa žiakov v nižšom strednom vzdelávaní bolo na málo vyhovujúcej úrovni.

RIADENIE ŠKOLY

Výchovu a vzdelávanie žiakov škola uskutočňovala podľa ŠkVP, ktorý bol prehľadný, zrozumiteľný, pravidelne aktualizovaný a obsahoval všetky náležitosti v súlade so ŠVP. V základnom dokumente pre niektoré vytýčené ciele neboli zo strany vyučujúcich v edukačnom procese vytvárané podmienky. Škola vzhľadom na nízku úroveň komunikačných schopností žiakov z MRK pri modifikácii UP nevyužila možnosť posilniť predmet slovenský jazyk a literatúra. Riaditeľ školy vykonával riadiace procesy v súlade s koncepčným zámerom rozvoja školy, avšak určité nedostatky sa vyskytli v jeho rozhodovacej činnosti. Zlepšenie si vyžaduje podpora odborného rastu pedagogických zamestnancov absolvovaním vzdelávaní so zameraním na kooperatívne vyučovanie, inovované metódy a formy či na rozvoj kritického myslenia a následnej implementácii poznatkov zo vzdelávaní vo výchovno-vzdelávacom procese. Silnou stránkou v oblasti riadenia školy boli poskytované služby školy i vnútorný systém kontroly a hodnotenia. Vedúci PZ kontrolnú činnosť vykonávali systematicky, výsledky zistení vyhodnocovali a k zisteným nedostatkom prijímali adekvátne opatrenia. Kontrolovaný subjekt zabezpečoval funkčný a efektívny systém poradenstva pre žiakov, PZ a zákonných

zástupcov pri prekonávaní bariér vo výchove a vzdelávaní. Sebahodnotiace procesy škola nerealizovala. Pozitívnym zistením bola otvorená klíma školy. Kontrovaný subjekt nemal vypracovaný komplexný systém opatrení so zameraním na identifikáciu vzdelávacích problémov žiakov a na predchádzanie i elimináciu ich školského neúspechu.

Riadenie školy bolo na dobrej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

PZ školy, ktorí zabezpečovali výchovno-vzdelávací proces v kontrolovanom subjekte, spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti PZ v príslušnej kategórii a podkategórii okrem 2 učiteliek nižšieho stredného vzdelávania. Neodborné vyučovanie niektorých predmetov do značnej miery znižovalo úroveň edukácie žiakov. Materiálno-technické vybavenie školy umožňovalo vzdelávanie každého žiaka a vytváralo predpoklady pre napĺňanie a realizáciu cieľov stanovených v ŠkVP. Negatívnym zistením boli nevyhovujúce priestorové podmienky pre výchovu a vzdelávanie žiakov na EP, ktoré do značnej miery ovplyvňovali vzdelávanie žiakov z MRK.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na priemernej úrovni.

Školská inšpekcia na hodnotenie škôl/školských zariadení používa tieto hodnotiace výrazy:

veľmi dobrý	– výrazná prevaha pozitív, drobné formálne nedostatky, mimoriadna úroveň
dobrý	– prevaha pozitív, formálne, menej významné vecné nedostatky, nadpriemerná úroveň
priemerný	– vyrovnanosť pozitív a negatív, priemerná úroveň
málo vyhovujúci	– prevaha negatív, výrazné nedostatky, citelne slabé miesta, podpriemerná úroveň
nevyhovujúci	– výrazná prevaha negatív, zásadné nedostatky ohrozujúce priebeh výchovy a vzdelávania

otvorená klíma školy

je charakterizovaná vzájomnou dôverou v učiteľskom zbore, súdržnosťou kolektívu, angažovanosťou učiteľov, demokratickým štýlom riadenia školy, pričom systém riadenia je pevný a stabilný

uzavretá klíma školy

je charakteristická nedôverou medzi učiteľmi a ich slabou angažovanosťou; v riadení školy je cítiť formalizmus, riaditeľ si udržiava odstup, chod školy a smerovanie školy sú učiteľom nejasné

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 15 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*vyučovanie predmetu náboženstvo alebo predmetu náboženská výchova PZ bez poverenia podľa príslušnej registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti*),
2. § 25 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*vydanie rozhodnutia o povolení plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky bez písomnej žiadosti zákonného zástupcu žiaka*),
3. § 10 ods. 1 v spojitosti s § 12 ods. 1 písm. b) zákona č. 138/2019 Z. z. o PZ a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*2 PZ nemali získané vzdelanie v príslušnom študijnom odbore a študijnom programe*),
4. čl. 9 ods. 3 metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy v znení príkazu ministra č. 40/2021 (*neodôvodnenie udelenia zníženého stupňa zo správania v katalógových listoch žiakov*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča:

- a) kontrolnú činnosť výchovno-vzdelávacieho procesu zamerať na rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov na úrovni vyšších myšlienkových procesov so zameraním na analýzu, hodnotenie a tvorivosť,
- b) kontrolnú činnosť výchovno-vzdelávacieho procesu zamerať na rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov,
- c) kontrolnú činnosť výchovno-vzdelávacieho procesu zamerať na rozvíjanie sebahodnotiacich zručností žiakov a zručností k hodnoteniu učebných výkonov spolužiakov,
- d) kontrolnú činnosť výchovno-vzdelávacieho procesu zamerať na rozvíjanie občianskych kompetencií žiakov vytváraním príležitostí na vyjadrovanie a zdôvodňovanie vlastných názorov i na posudzovanie hodnotových postojov spolužiakov,
- e) kontrolnú činnosť výchovno-vzdelávacieho procesu zamerať na vytváranie priestoru žiakom na prácu vo dvojiciach alebo v skupinách a na prezentovanie a zdôvodňovanie výsledkov spoločných činností,
- f) kontrolnú činnosť výchovno-vzdelávacieho procesu zamerať na rozvíjanie kompetencií žiakov v oblasti využívania IKT,
- g) zabezpečiť vzdelávacie aktivity pre PZ v spolupráci s regionálnym centrom podpory učiteľov vzhľadom na málo vyhovujúcu úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu

so zameraním na prácu s MÚŽ, žiakmi so SZP a na predchádzanie školskému neúspechu žiakov,

- h) realizovať monitoring zameraný na odhaľovanie negatívnych javov v správaní žiakov a na základe zistení prijímať účinné opatrenia,
- i) vypracovať ucelený systém opatrení na podporu MÚŽ vo vzdelávaní, opatrenia systematicky kontrolovať, vyhodnocovať a v prípade ich neúčinnosti prijímať ďalšie opatrenia.

2. ukladá kontrolovanému subjektu v lehote do 22. 03. 2024 prijať konkrétne opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich sa *vydania rozhodnutia o povolení plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky bez písomnej žiadosti zákonného zástupcu žiaka; nespĺňania kvalifikačných predpokladov 2 PZ; vyučovania predmetu náboženstvo alebo predmetu náboženská výchova PZ bez poverenia podľa príslušnej registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti; neodôvodňovania udelenia zníženého stupňa zo správania v katalógových listoch žiakov a predložiť ich Školskému inšpekčnému centru Prešov s uvedenými termínmi splnenia a menami zodpovedných zamestnancov.*

Správu o splnení prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Prešov v termíne do **30. 09. 2024**.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. ŠkVP
2. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok 2022/2023
3. zápisnice zo zasadnutí rady školy
4. zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady
5. rozvrhy hodín tried
6. rozvrhy hodín učiteľov
7. triedne výkazy
8. katalógové listy žiakov
9. školský poriadok
10. rozhodnutia vydané riaditeľom školy
11. dokumentácia sociálnej pedagogičky
12. dokumentácia školského špeciálneho pedagóga
13. dokumentácia VP
14. dokumentácia KP
15. dokumentácia školského podporného tímu
16. dokumentácia ŠkP
17. dokumentácia školskej koordinátorky vo výchove a vzdelávaní
18. plán kontrolnej činnosti
19. záznamy z kontrolnej a hospitačnej činnosti
20. plány činností PA
21. dokumentácia žiakov so ŠVVP
22. zápisnice z triednych aktívov

23. interné smernice
24. organizačný poriadok
25. doklady o získanom vzdelaní PZ školy
26. plán profesijného rozvoja
27. plán manažérskeho rozvoja vedúcich PZ
28. dokumentácia súvisiaca so zanedbávaním povinnej školskej dochádzky
29. smernica k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov
30. dokumentácia súvisiaca s organizovaním školských a mimoškolských aktivít

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovil:

Školská inšpektorka: Mgr. Alena Porvazová

Dňa: 19. 02. 2024

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:
Mgr. Alena Porvazová
- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Eduard Michálek

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 22. 02. 2024 v Prešove:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:

Mgr. Alena Porvazová

.....

- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Eduard Michálek

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania)

Mgr. Eduard Michálek, riaditeľ školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Alena Porvazová, školská inšpektorka

3 PRÍLOHY

1. **Klíma školy** (graf)
2. **Údaje o škole** (graf)

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti